

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

JANNE LEPONIEMI

Asiakaskysely palveluista kotoutusvaiheessa oleville maahanmuuttajille

Mitkä palvelut ovat tärkeimpiä aikuisten maahanmuuttajien kotoutumisen ja osallisuuden näkökulmasta?

SOSIAALIALAN TUTKINTO-OHJELMA
2023

TIIVISTELMÄ

Leponiemi, Janne: Asiakaskysely kotoutumisvaiheessa oleville maahanmuuttajille. Mitkä palvelut ovat tärkeimpiä aikuisten maahanmuuttajien kotoutumisen ja osallisuuden näkökulmasta?

Opinnäytetyö, AMK

Sosiaaliala

Marraskuu 2023

Sivumäärä: 45

Opinnäytetyön tilaajani oli Porin Kaupunki apunaan MONIPORI-info.

Maahanmuuttajien kotoutuminen/integraatio ja osallisuus olivat tärkeimmät käsitteet opinnäytetyössäni. Opinnäytetyöni tavoitteena oli auttaa palveluiden suunnittelijoita heidän työssään maahanmuuttajien kotouttamisessa. Opinnäytetyössäni tutkittiin aikuisten kotoutumisvaiheessa olevien maahanmuuttajien mielipiteitä nykyisistä palveluista ja mitkä ovat tärkeimmät palvelut.

Asiakaskysely tehtiin maahanmuuttajataustaisille asiakkaille yhdessä Porin kaupungin maahanmuuttajien kanssa toimivien asiantuntijoiden kanssa. Tehtiin helposti täytettävä, omakielinen QR-koodin kautta puhelimella vastattava kompakti kysely palveluista Porin alueella. Kysymykset koskettivat viittä eri osa-aluetta: Osallisuus, vapaa-aika, työllisyyspalvelut, Porin kaupungin MONIPORI-info sekä hyvinvointialueen kotoutumista edistävät ratkaisut.

Maahanmuuttajat olivat tyytyväisiä vapaa-aikaansa ja mahdollisuuksiin Porissa. Tärkeitä olivat aika perheen ja kavereiden kanssa, liikunta ja kulttuuri.

Osallisuus eli kokemus merkityksellisyydestä yhteiskunnan jäsenenä oli joko vahva tai sitä ei ollut juuri lainkaan. Työ ja suomen kielen osaaminen korreloivat tähän tunteeseen osallisuudesta selvästi. Maahanmuuttajat tunsivat voivansa vaikuttaa elinympäristöönsä. Yksinäisyyttä kokivat maahanmuuttajista noin kolmannes ja yli puolet ei juuri lainkaan.

Maahanmuuttajat, jotka olivat saaneet apua mieluisan työpaikan hakemisessa kokivat, että kotoutumissuunnitelma oli onnistunut ja päinvastoin. Työllä on siis suuri merkitys kotoutumiseen. Suomen kielen oppiminen ja tuki työpaikan hakemiseen olivat suurin tukitoimi ja apu työpaikan löytymisessä maahanmuuttajien mielestä. Maahanmuuttajat eivät omasta mielestään saa tarpeeksi tietoa koulutus/työmahdollisuuksista.

MONIPORI-infosta ei ollut tietoisia yli puolet maahanmuuttajista. He, jotka olivat asioineet, olivat tyytyväisiä ja saivat varausajankin nopeasti. Suomen kieli oli suurin haaste asioinnissa. Tietoisuutta MONIPORI-infosta olisi hyvä lisätä.

Maahanmuuttajat tiesivät melko hyvin sosiaalipalveluista ja olivat tyytyväisiä omaan sosiaalityöntekijäänsä. Sosiaalipalveluista toivottiin apua ja tietoa kotoutumiseen, terveydenhoitoon, opiskeluun, kieleen ja vapaa-aikaan.

Avainsanat: Maahanmuuttaja, integraatio, kotoutuminen, osallisuus, palvelut

Abstract

Leponiemi, Janne: Customer survey for immigrants in the integration phase. Which services are the most important from the point of view of the integration and inclusion of adult immigrants?

Bachelor's thesis

Social sector

November 2023

Number of pages: 45

My thesis was commissioned by the city of Pori with MONIPORI info.

Integration and inclusion of immigrants were the most important concepts in my thesis. The goal in my thesis was to help service designers in their work on the integration of immigrants. My thesis researched the opinions of adult immigrants in the integration phase about current and most important services.

The customer service was conducted for customers with an immigrant background together with experts working with immigrants in the city of Pori. An easy-to-fill, native-language compact survey of services in the Pori area that can be answered by phone via QR code was made. The questions touched five different areas: Participation, free time, employment services, MONIPORI-info and solutions promoting the integration of the welfare area.

The immigrants were satisfied with their free time and opportunities in Pori. Time with family and friends, exercise and culture were important.

Participation, i.e. the experience of being meaningful member of society, was either strong or almost non-existent. Work and knowledge of Finnish language clearly correlate with this feeling of belonging. Immigrants felt they could influence their living environment. Loneliness was felt by about a third of immigrants and almost not at all by more than half.

Immigrants who had received help in finding a suitable work felt that the immigration plan was successful and vice versa. Work is therefore a great importance for immigration. Learning the Finnish language and support for applying for a job were the biggest support and help in finding a job according to immigrants. In their opinion, immigrants do not get enough information about education/work opportunities.

More than half of the immigrants were not aware of MONIPORI info. Those who knew were satisfied and got reservation time quickly enough. Finnish language skills were biggest challenge in dealing with MONIPORI info. Awareness of MONIPORI info clearly needs to be increased.

Immigrants knew quite well about social services and were satisfied with their own social worker. Immigrants wanted more help and information on integration, health care, studies, Finnish language and free time.

Keywords: Immigrant, integration, assimilation, participation, services

Alkusanat

Haluan kiittää kaikkia minua opinnäytetyössäni auttaneita tahoja ja ihmisiä. Teidän avullanne sain tehtyä hyvän ja kattavan kyselyn tärkeästä aiheesta. Teidän avullanne sain kerättyä riittävästi aineistoa ja vastauksia opinnäytetyöni tekemiseen. Haluan kiittää myös kaikkia kyselyyni vastanneita maahanmuuttajia. Teidän avullanne saimme tärkeää tietoa juuri teidän mielipiteistänne teille tärkeistä palveluista, joilla voisimme parantaa kotoutumistanne ja osallisuutta suomalaiseen yhteiskuntaan ja auttaa löytämään oma paikkanne täältä teille vieraasta kotimaastanne. Toivottavasti tämä opinnäytetyöni auttaisi saamaan äänenne kuuluviin ja saamaan teille aidon tunteen osallisuudesta: "Minä voin itse vaikuttaa omaan elämään ja palveluihin myös täällä Porissa!" Kiitos vielä kerran.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTUMINEN ELI INTEGRAATIO	8
3 MAAHANMUUTTAJIEN OSALLISUUS	9
4 MONIPORI- MONIKIELINEN INFO	10
5 KYSELYN TOTEUTTAMINEN	10
5.1 Kyselyn tavoitteet ja tutkimuskysymykset	10
5.2 Tutkimusmenetelmänä pääosin kvantitatiivinen informoitu kysely	11
5.3 Kyselylomakkeen tekeminen	12
5.4 Tutkimuksen toteutus	13
6 TUTKIMUSTULOKSET JA ANALYYSI	14
6.1 Vapaa-aika	15
6.2 Osallisuus	18
6.3 Työllisyyspalvelut (TE-toimisto/kuntakokeilu)	22
6.4 MONIPORI-monikielinen info	28
6.5 Satakunnan Hyvinvointialueen kotoutumista edistävät ratkaisut (sosiaali- ja terveyspalvelut)	31
6.6 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	35
7 LOPPUPÄÄTELMÄT JA POHDINTA	36
LÄHTEET	40
LIITE 1: KYSELYLOMAKKEEN KYSYMYKSET	41
LIITE 2: AVOIMET KYSYMYKSET JA VASTAUKSET NIIHIN	43

1 JOHDANTO

Suomeen on viimeisten vajaan 30 vuoden aikana muuttanut paljon maahanmuuttajia ja tämä asettaa painetta yhteiskunnalle muuttua muun maailman mukana. Päiväkodit ja koulut ovat jo varsinkin suurissa kasvukeskuksissa Suomessa kokeneet suuren murroksen ulkomaalaistaustaisen väestön suuresta lisääntymisestä johtuen. Yhteiskunnan tarjoamat palvelut maahanmuuttajille ovat siis suuressa murroksessa.

Työ- ja elinkeinoministeriön (2023) mukaan ”maahan muuttaneiden määrä Suomessa on kasvanut huomattavasti etenkin 2000-luvulla. Suomessa asui vuoden 2020 lopussa yli 279 000 ulkomaan kansalaista ja yli 444 000 ulkomaalaistaustaista henkilöä. Ulkomaalaistaustaisen väestön määrä on kasvanut nopeasti: vuonna 1990 ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä oli vajaa prosentti, mutta osuus oli noussut lähes kahdeksaan prosenttiin vuonna 2020”.

Väestöliiton (2023) mukaan ”muuttoliikkeen odotetaan tulevaisuudessa voimistuvan eri puolilla maailmaa. Myös Suomesta tulee kielellisesti ja kulttuurisesti yhä monimuotoisempi yhteiskunta. Väestön ikääntyessä aktiivisessa työiässä olevat vähenevät. Yhteiskunnan elinvoimaisuuden ja jatkuvuuden vuoksi maahanmuuton lisääntyminen on toivottavaa”. Maahanmuuton lisääminen on siis toivottavaa Suomessa yhteiskunnan elinvoimaisuuden kannalta. Siksi palveluiden tärkeyden selvittäminen on erittäin tärkeää, jotta kotoutuminen onnistuisi mahdollisimman hyvin eri puolilla Suomea.

Tässä tutkimuksessani keskityn aikuisten maahanmuuttajien kotouttamiseen ja palveluiden tutkimiseen täällä Porissa.

Porissakin on ulkomaalaistaustaisen väestön määrä lisääntynyt koko ajan ja onkin tärkeää selvittää kotoutumiseen ja osallisuuteen suomalaisessa yhteiskunnassa vaikuttavia palveluita ja niiden tärkeyttä kysymällä suoraan kotoutumisvaiheessa olevilta maahanmuuttajilta heidän omia ajatuksiaan ja mielipiteitä, jotta osaamme suunnata ja kehittää palveluita oikeaan suuntaan yhdessä maahanmuuttajien kanssa.

Väestöliiton (2023) mukaan ”yleisimmät syyt tulla maahan ovat työ, perhe ja opiskelu. Kansainvälistä suojelua saavia Suomeen muuttavista on runsaat yksi kymmenestä. Yleisimmin maahan on muutettu ja muutetaan Suomen naapurimaista Venäjältä ja Virosta”. Tässä tutkimuksessa oli mukana useita eri kansalaisuuksia. Kyselyihin vastattiin Suomen, Englannin, Arabian, Venäjän, Turkin ja Darin kielillä.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on siis auttaa sekä palveluiden tuottajia ymmärtämään kotoutumisvaiheessa oleville aikuisille maahanmuuttajille tärkeitä palveluita integraation näkökulmasta että osallistaa ja sitouttaa maahanmuuttajia osallistumaan itselle tärkeiden palveluiden luomiseen yhdessä palveluntuottajien kanssa.

2 MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTUMINEN ELI INTEGRAATIO

Työ ja elinkeinoministeriön (2023) mukaan ”kotoutuminen on jatkuva, kaksisuuntainen prosessi, jossa yhteiskunta muuttuu väestön monimuotoistuesssa ja maahanmuuttaja hankkii yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja sekä taitoja. Se edellyttää sitoutumista sekä maahanmuuttajilta itseltään että vastaanottavalta yhteiskunnalta. Kotoutuminen on jatkuva, kaksisuuntainen prosessi, jossa yhteiskunta muuttuu väestön monimuotoistuesssa ja maahanmuuttaja hankkii yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja sekä taitoja. Se edellyttää sitoutumista sekä maahanmuuttajilta itseltään että vastaanottavalta yhteiskunnalta”. On tärkeää selvittää asioita ja palveluita, joilla saisimme kotoutumista toteutumaan aidosti kaksisuuntaisesti yhteiskunnan ja maahanmuuttajan välillä. Mitä integraatio terminä oikein tarkoittaa? Sirkku Varjonen (2013) kirjoittaa integraatiosta seuraavasti: ”Integraatio voidaan määritellä prosessiksi (tai sellaiseksi prosessin toivotuksi lopputulokseksi), jossa maahanmuuttajat hyväksytään yhteiskuntaan yksilöinä ja ryhminä ja jossa he voivat täysimittaisesti osallistua yhteiskunnan sosiaalisiin, kulttuurisiin ja poliittisiin rakenteisiin. Tämä prosessi määritellään usein vastavuoroiseksi ja kaksisuuntaiseksi. Siinä sekä uudet tulokkaat että vastaanottava yhteiskunta sopeutuvat toisiinsa luodakseen sosiaalista koheesiota”.

Yhteenkuuluvuuden tunteen saamiseksi maahanmuuttajille on tärkeä tehdä työtä yhdessä ja vastavuoroisesti. Varjosen (2013) tekemässä tutkimuksessa korostui oman asenteen ja aktiivisuuden tärkeys maahanmuuttajien omasta mielestä. Maahanmuuttajan oma positiivinen asenne auttoi integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan paremmin. Varjonen (2013) kirjoittaa, että ”integraatiopuhe konkretisoitui tyypillisimmin kielitaidon ja suomalaisen kulttuurin ja sääntöjen opetteluun.” Kielitaito ja kulttuuri ovatkin todella tärkeässä asemassa integraation näkökulmasta. Miten saada maahanmuuttajat motivoitua opettelemaan aktiivisesti kielitaidon ja suomalaisen kulttuurin? Tähän auttaa mielestäni juuri tällainen yhteistyö, jota tässä omassa tutkimuksessani tehdään. Luodaan yhdessä niitä yhteisiä palveluita ja rakenteita, joilla luodaan hyvinvointia kaikille ja sitä kautta motivoituneita ja hyvinvoivia

maahanmuuttajia. Tämä luo positiivista yhteenkuuluvuutta ja aidon osallisuuden tunteen. Hyvinvoiva ja yhteenkuuluvuutta suomalaiseseen yhteiskuntaan tunteva maahanmuuttaja haluaa oppia myös kielen ja sitä kautta kulttuurin ja yhteiskuntamme säännöt.

3 MAAHANMUUTTAJIEN OSALLISUUS

Yhteenkuuluvuuden tunteen ja aidon osallisuuden kokeminen ovat erittäin tärkeitä maahanmuuttajan kotoutumisen kannalta. Hautala (2017) kirjoittaa osallisuudesta: "Aineiston valossa maahanmuuttajien osallisuus on hyvin monimuotoinen ilmiö, johon liittyy tiiviisti ilmaistuna kuulumista ja tunne kuulumisesta erilaisiin sosiaalisiin piireihin itselle mieluisalla tavalla. Maahanmuuttajien osallisuutta edistävää toimintaa on tarjolla monessa eri muodossa, mutta suurimman osan osallisuutta edistävästä toiminnasta voi sanoa olevan vapaaehtoisuuteen perustuvaa kielen ja kulttuurin opetusta, jossa järjestöjen vapaaehtoistyöntekijöillä on suuri rooli".

Mutta mitkä ovat ne muut tukikeinot ja palvelut, joilla maahanmuuttajien osallisuutta tuettaisiin heidän itsensä mielestä parhaiten? Kieli ja kulttuuri on jo todettu tutkitusti tärkeiksi. Millä vapaa-ajan toimilla voisimme tukea osallisuutta paremmin? Hautala (2017) kirjoittaa, kuinka "maahanmuuton tulevaisuus 2020-strategia on samoilla linjoilla: "kotoutuakseen maahanmuuttajan on voitava tuntea itsensä osaksi yhteiskuntaa sen eri osa-alueilla, esimerkiksi politiikassa, taloudessa, mediassa sekä sosiaalisessa ja kulttuurielämässä".

Tässä tutkimuksessani tuli maininta mm. siitä, että maahanmuuttajat haluaisivat, että jääkiekko-otteluita voisi seurata ilmaiseksi televisiosta. Osallisuuden tunnetta voisi siis parantaa monin eri tavoin. Sama ongelma on tosin myös monilla muilla kuin maahanmuuttajilla, koska taloudellinen epätasa-arvo estää osallisuutta toteutumasta yhteiskunnassamme yleisemminkin. Ei kaikilla todellakaan ole varaa maksukanaviin tai muutenkaan samoihin palveluihin kuin taloudellisesti hyvinvoivalla osaa kansastamme. Mahdollistamalla mielekästä ja

edullista tekemistä kaikille maahanmuuttajille vapaa-ajalla auttaisimme heidän hyvinvointiaan ja mielenterveyttään ja täten mahdollisuuksia osallisuuteen ja integraatioon. Minkälaisia aktiviteetteja maahanmuuttajat täällä Porissa kaipaisivat lisää ja mitkä ovat jo hyviä?

4 MONIPORI- MONIKIELINEN INFO

"Porilaisia maahan muuttaneita on aikaisemmin opastettu erilaisten hankkeiden turvin. Nyt meneillään on elokuussa päättyvä Maine-hanke, jonka päämääränä on ollut juurruttaa toiminta kaupungin omaksi. Vuoden 2023 alusta toiminta brändättiin MONIPORI-infoksi, jossa asiakas saa tukea ja ohjausta esimerkiksi viranomaisasiointeihin, oleskelulupien hakemiseen sekä opiskeluun, työhön ja asumiseen liittyvissä asioissa". (Porin kaupunki, 2023)

Maahanmuuttajat tarvitsevat paljon tukea ja infoa kotoutuakseen ja saavuttaakseen tiedot ja taidot toimimiseen suomalaisessa yhteiskunnassa. Tämä tuen ja avun tarve eri elämänalueilla tulee selvästi ilmi myös tässä tutkimuksessani. Porin kaupunki onkin hienosti lähtenyt tukemaan maahanmuuttajia MONIPORI-monikielinen infon avulla. Toiminta on alkanut vasta vuonna 2023 ja siksi lähdetäänkin tässä tutkimuksessa selvittämään maahanmuuttajilta, että miten se on tavoittanut heidät ja onko siitä ollut apua kotoutumiseen?

5 KYSELYN TOTEUTTAMINEN

5.1 Kyselyn tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Maahanmuuttajien kotoutuminen/integraatio ja osallisuus olivat tärkeimmät käsitteet opinnäytetyössäni. Opinnäytetyöni tavoitteena oli auttaa palveluiden

suunnittelijoita heidän työssään maahanmuuttajien kotouttamisessa. Opinnäytetyössäni tutkittiin aikuisten kotoutumisvaiheessa olevien maahanmuuttajien mielipiteitä nykyisistä palveluista ja mitkä ovat tärkeimmät palvelut maahanmuuttajien mielestä.

Tutkimuskysymyksiksi muotoituivat seuraavat kysymykset:

Mitkä palvelut ovat tärkeimpiä maahanmuuttajien kotoutumisen ja osallisuuden näkökulmasta?

Millä tavoin edistämme Satakunnan hyvinvointipalveluita maahanmuuttajien omasta näkökulmasta parhaiten?

5.2 Tutkimusmenetelmänä pääosin kvantitatiivinen informoitu kysely

Vilkan (2021) mukaan informoidulla kyselyllä tarkoitetaan sitä, ”että tutkija tapaa itse tutkimuksen perusjoukon ja samalla selvittää ja selostaa tutkimuksen tarkoitusta.” Informoitu kysely olikin onnistunut valinta, sillä selvittämällä tutkimukseni tarkoitusta sain motivoitua vastaajia ja täten sainkin hyvin vastauksia, joiden vähäinen määrä usein on kyselylomakkeella tehtyjen kyselyjen kompastuskivi. Lisäksi tutkimukseni luotettavuus tarvitsi minun henkilökohtaisia kohtaamisiini maahanmuuttajien kanssa, jotta sain luotettavaa ja pätevää tutkimusaineistoa kerätyksi.

Kyselyssä hyödynnettiin siis pääosin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta, mutta myös hieman kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Tavoitteena oli, että kvantitatiivista tutkimusta hyödynnettäisiin enemmän, koska sitä on helpompi tulkita saadessaan suoraa numeraalista materiaalia, sekä ajattelin sen olevan vastaajille mieluisampi, jotta jo ennestään melko pitkä kysely ei kestäisi entistä kauemmin. Tutkimusmenetelmä oli mielestäni oikein valittu, sillä maahanmuuttajat jaksoivat vastata kyselyyn puhelimen kautta melko hyvin ja autoin heitä tarvittaessa, jos kaipasivat apua vastaamisessa. Myös avoimiin

kysymyksiin saatiin hyvin vastauksia. Ne analysoin laadullisia tutkimusmenetelmiä hyödyntäen ja sain jaettua niistä saatua tietoa eri kategorioihin ja priorisoitua useimmin esille tulleita asioita. Sain mielestäni hyvää tutkimusaineistoa ja sitä oli melko helppo analysoida ja sain mielestäni hyviä tuloksia, joista toivottavasti on myös hyötyä palveluiden tuottajille.

5.3 Kyselylomakkeen tekeminen

Vilkka (2021) kirjoittaa, ”kuinka tutkittava asia on oltava mitattavissa ja testattavissa, operationalisoitavissa, eli muutettavissa mitattavaan muotoon. Operationalisointi edellyttää, että tutkija tuntee kohderyhmän eli tutkimuksen perusjoukon eli tässä tapauksessa kotoutumisvaiheessa olevat maahanmuuttajat. Tämä on tärkeää, jotta käsitteet osataan esittää tutkittavalle ymmärrettävällä tavalla. Tärkeää on myös, että tietää tutkimuksensa tavoitteen. Kyselylomake onkin hyvä tehdä siten, että tutkimussuunnitelma on koko ajan vieressä, jotta saa tehtyä kysymykset juuri oikeisiin tavoitteisiin. Kyselylomake on syytä testata etukäteen, jotta se olisi ymmärrettävässä muodossa ja kestäisi kohtuullisen ajan vastata siihen. Onko kaikki kysymykset olennaisia ja tarpeellisia? (Vilkka, 2021)

Sain paljon apua oikeiden kysymysten tekemisessä, jotta saisin oikeat vastaukset ajatellen tavoitteitani yhdessä tilaajani kanssa. Lisäksi sain paljon perustietoa tutkimukseni perusjoukosta alan ammattilaisilta ja täten apua siihen, että pystyin saamaan luotettavaa tietoa maahanmuuttajilta. Täten saimmekin yhdessä hyvän kyselylomakkeen aikaiseksi ja vastauksia tavoitteisiimme. Kysymykset jaoteltiin viiteen eri osa-alueeseen, jotka olivat osallisuus, vapaa-aika, työllisyyspalvelut (TE-toimisto), MONIPORI-monikielinen-info, sekä hyvinvointialueen kotoutumista edistävät ratkaisut.

Osallisuuden ja vapaa-ajan kysymyksiä mietimme yhdessä Porin Kaupungilla työskentelevän osallisuuskoordinaattori Alina Isoviidan kanssa. Työllisyys/Te-palveluita koskevia kysymyksiä mietimme yhdessä Porin TE-toimistolla työskentelevän Päivi Myllykosken kanssa. MONIPORI-monikielistä-infoa koskevia

kysymyksiä pohdimme Niina Hyytisen ja Leena Reikon kanssa, jotka työskentelevät maahanmuuttajia auttavassa Maine-hankkeessa ja heillä molemmilla on pitkä tausta maahanmuuttajien kanssa työskentelemisessä. Hyvinvointialueen kotoutumista edistävästä kysymyksistä Satakunnan hyvinvointialueella maahanmuuttajien parissa työskentelevä Su Ran Kim antoi ehdotuksensa, jotka sopivat hyvin.

Tein helposti lähestyttävän ja täytettävän, selkokiehisen ja omakielisen QR-koodin kautta puhelimella vastattavan kompaktin kyselyn Microsoft Forms- ohjelman avulla. Kielivalikoimaksi tuli suomi, venäjä, englantia, arabia, dari ja turkki. Käänsin itse englanninkieliset kysymykset. MONIPORISSA työskentelevä Leena Reikko käänsi turkinkieliset kysymykset ja vastaukset, sekä myös MONIPORISSA työskentelevä Juha-Matti Mäkinen käänsi venäjänkieliset kysymykset ja vastaukset. Arabian- ja darinkielisissä kysymyksissä ja vastauksissa käytettiin ammattitulkia.

Ideana oli, että kustakin osa-alueesta tulisi noin viisi kysymystä, joka olikin lopullisessa määrässä melko lähellä, ylittäen tämän kolmella kysymyksellä. 28:sta kysymyksestä 21:n kysymykseen vastattiin tähtiarviolla 1-5 tai kahdella vastausvaihtoehdolla, jotka olivat kyllä tai ei. Tässä hyödynnettiin kvantitatiivista tutkimusta. Loput 7 kysymystä olivat avoimia vastauksia vastaajan valitsemallaan omalla kielellä, jotka myöhemmin käännettiin suomen kielelle. Näitä vastauksia tarkastelemalla saatiin kvalitatiivista tutkimustietoa.

5.4 Tutkimuksen toteutus

Olin pitämässä kyselyä kolmella Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ry:n kielikurssilla, kahdella Winnovan kotoutumisryhmällä sekä pidin yhden kyselyn Punaisen Ristin Redcross-cafella maahanmuuttajille tarkoitettussa illanvietossa. Kyselyyn vastaaminen perustui täysin vapaaehtoisuuteen ja kyselyyn vastaneiden oli oltava yli 18-vuotiaita. Selvitin asiantuntijoilta, missä ryhmissä on eniten kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Tavoitteena oli saada kyselyyn kotoutumisvaiheessa olevia maahanmuuttajia, jotka ovat olleet Suomessa jo sen

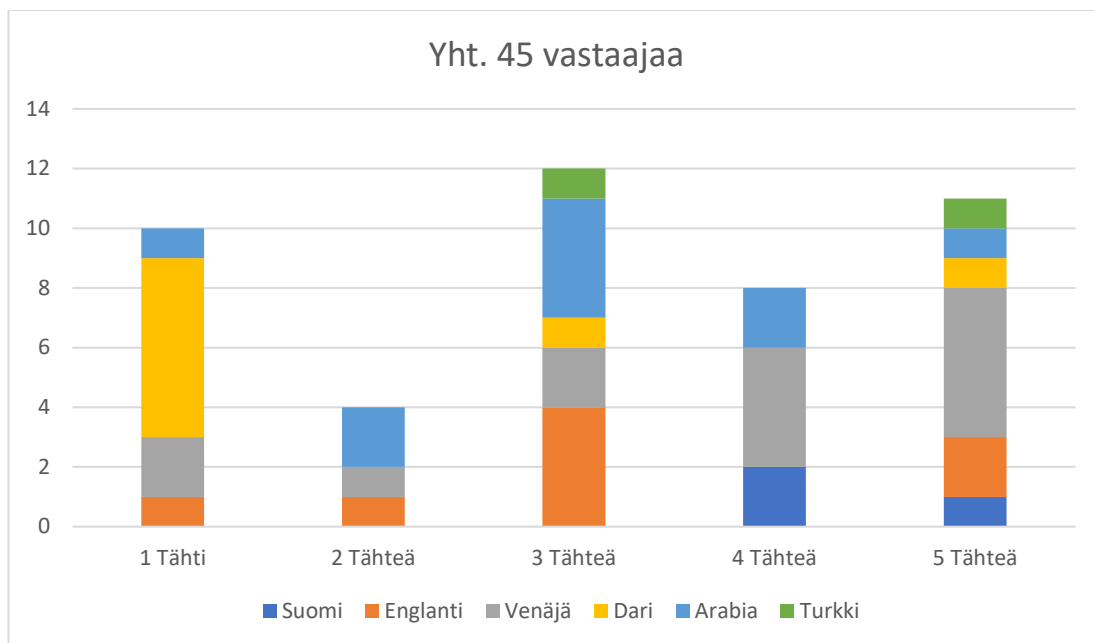
aikaa, että heillä on kokemusta palveluista, mutta eivät ole asuneet Suomessa vuosikymmeniä. Tässä onnistuin mielestäni erittäin hyvin sen perusteella, mitä ryhmistä kuulin niiden vetäjiltä ja ryhmät itse nähtyäni.

Ennen kyselyn pitämistä kerroin asiakkaille suomeksi ja englanniksi, mikä kyselyn tarkoitus on, joka kerrotaan vastaajan valitsemallaan kielellä, myös itse kyselyn alussa. Minä, sekä paikalla olleet työntekijät autoimme vastaajia paikan päällä, mikäli vastaamisessa tarvittiin apua. Päätin antaa jokaista ryhmää kohden 10 euron Lidlin lahjakortin, joka arvottiin laittamalla paperilla oma nimi arvontakoriin, josta nostettiin yksi nimi täysin sattumanvaraisesti. Tämä toi mielestäni kyselytilanteeseen enemmän positiivisuutta ja jätti vastaajille paremman mielen tilanteesta. Sovin jokaisen asiakastietokyselyn paikkojen yhteyshenkilöiden kanssa ja kerroin heille tarkasti, mitä varten pidän kyselyn ja että keneltäkään ei kerätä henkilökohtaisia tietoja, vaan kysely toteutetaan täysin anonyymisti. Kyselyyn vastasi 46 kotoutumisvaiheessa olevaan maahanmuuttajaa, mikä oli hyvä määrä mielestäni. Kyselyn tekemisen keskimääräinen pituus oli noin 15 minuuttia, joka on melko pitkä aika, mutta vastaajat jaksoivat hyvin tehdä sen loppuun asti, josta heille suuri kiitos.

6 TUTKIMUSTULOKSET JA ANALYYSI

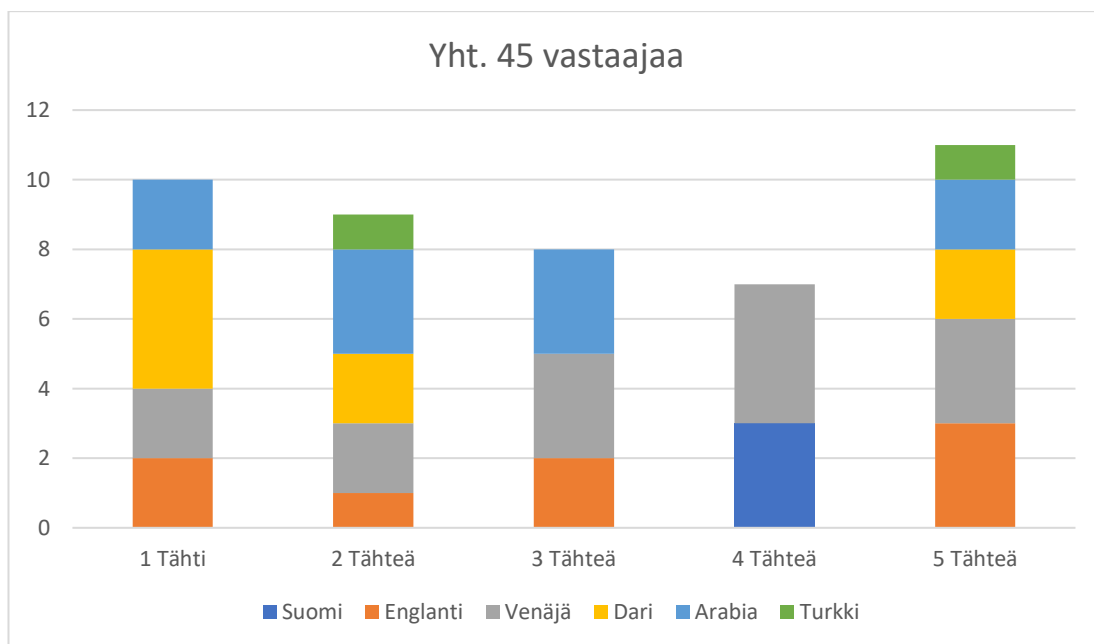
Kysymykset jaoteltiin viiteen eri osa-alueeseen, jotka olivat vapaa-aika, osallisuus, työllisyyspalvelut, MONIPORI-monikielinen-info sekä Satakunnan hyvinvointialueen kotoutumista edistävät ratkaisut

6.1 Vapaa-aika

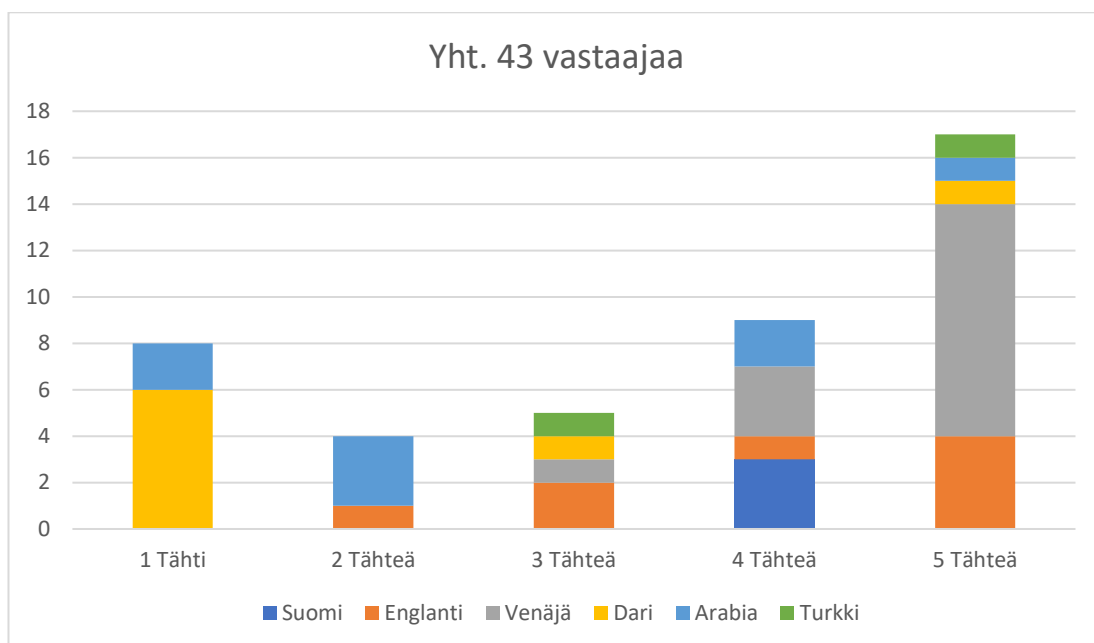
Kuvio 1. Oletko saanut riittävästi tietoa kotipaikkakuntasi vapaa-ajan palveluista ja mahdollisuuksista?

Kuviosta 1 voidaan lukea, että maahanmuuttajat ovat saaneet omasta mielestään hyvin tietoa vapaa-ajan palveluista. 3-5 tähteä antoi vastaajista 31/45 eli 69 % vastaajista. Darin kielellä vastanneet poikkeavat selvästi muista. He olivat 75 % sitä mieltä, että he eivät saa tietoa juuri lainkaan.

Kuvio 2. Onko kotipaikkakunnallasi riittävästi tekemistä vapaa-ajalle?

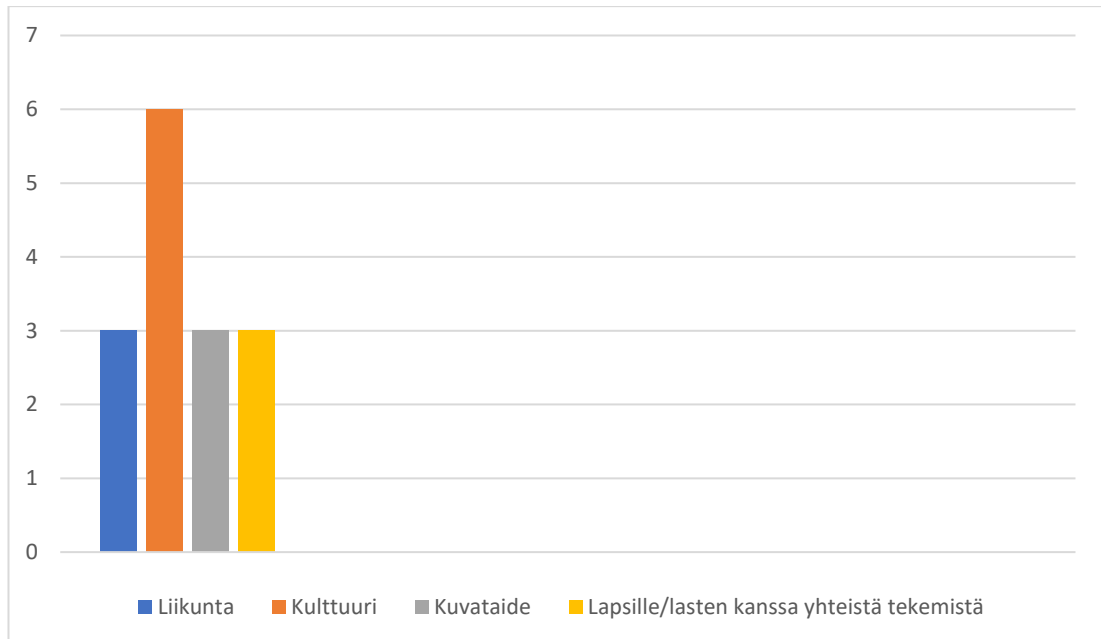
Kuviosta 2 voi nähdä, että vastaajilla on melko hyvin tekemistä vapaa-ajallaan. Keskiarvo vastauksissa kohoaa lähes 3 tähteen. Darin ja arabian kielellä vastanneet ovat alle keskiarvon. Jälleen kerran darin kielellä vastanneet poikkeavat selvästi muista ja 50 % heistä on antanut vain yhden tähden. He kokivat, että he eivät saa juuri lainkaan tietoa vapaa-ajan palveluista ja tätä kautta heillä ei myöskään ole tarpeeksi tekemistä vapaa-ajalla. 40 % kaikista vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että heillä on todellakin riittävästi tekemistä ja antoivat 4-5 tähteä. Suomen kielellä vastanneet saavat tarpeeksi tietoa ja heillä on riittävästi tekemistä ja kaikki vastaukset ovat olleet 4-5 tähteä kuvioissa 1 ja 2.

Kuvio 3. Onko sinulla mielekästä vapaa-ajan tekemistä?

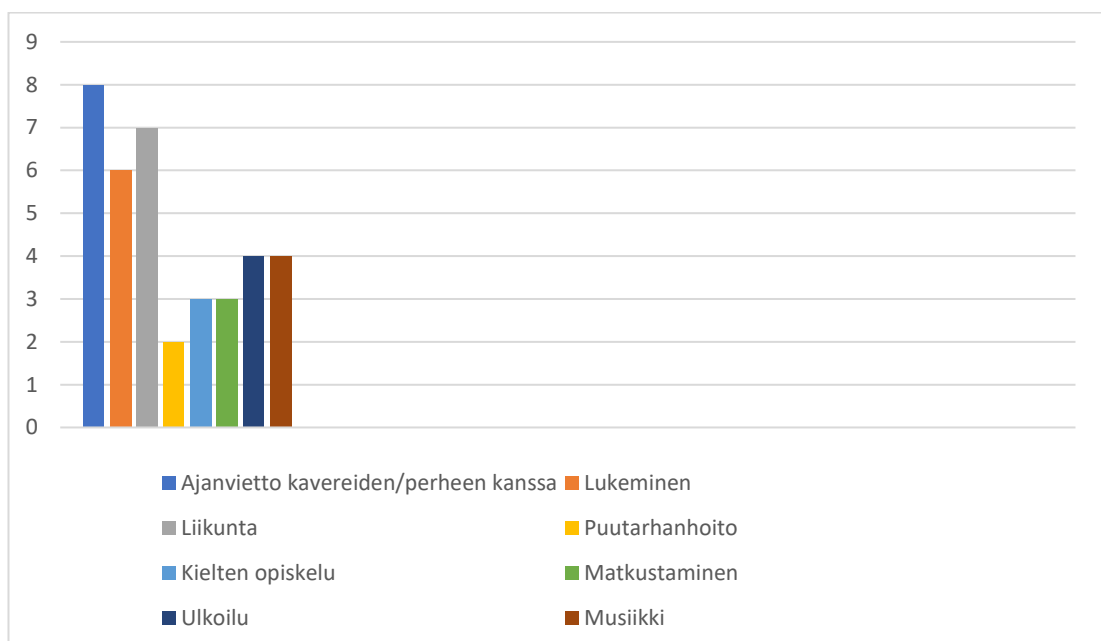
Tämän kyselyn perusteella voi kuviosta 3 selvästi nähdä, että maahanmuuttajilla on todella hyvin mielekästä tekemistä vapaa-ajallaan. 60 % vastaajista antoi 4-5 tähteä ja peräti 40 % täydet viisi tähteä. Darin ja arabian kielellä vastanneet poikkeavat selvästi muista vastaajista. Venäjän kielellä vastanneet ovat selvästi todella tyytyväisiä vapaa-aikansa mielekkyyteen.

Kuvio 4. Mitä vapaa-ajan mahdollisuuksia haluaisit lisää kotipaikkakunnallesi?

Kuviosta 4 voi nähdä, että kulttuuri (erilaiset tapahtumat ja konsertit) ja liikunta, kuvataide ja kavereihin, lapsiin ja perheeseen liittyvät vapaa-ajan mahdollisuudet ovat tärkeitä ja niihin mahdollisuuksia maahanmuuttajat haluaisivat lisää. Avoimista vastauksista tuli ilmi, että ilmaisia tapahtumia ja mahdollisuuksia harrastaa olisi tärkeä lisätä.

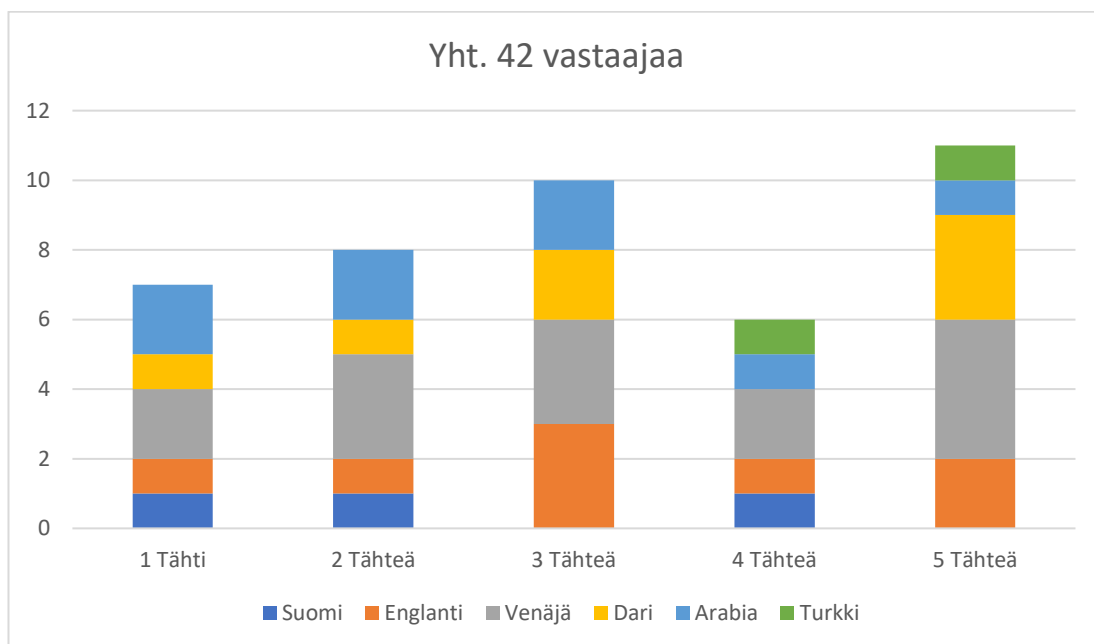

Kuvio 5. Mitä sinä tykkäät tehdä vapaa-ajalla?

Perhe ja kaverit ovat todella tärkeitä maahanmuuttajille kuten kuviosta 5 voi nähdä. Liikunta ja kulttuuri on mieluista vapaa-ajalla ja sen maahanmuuttajat toivat jo esiin kuviossa 4. Lukeminen ja musiikki on mieluista vapaa-ajan tekemistä. (liite 2)

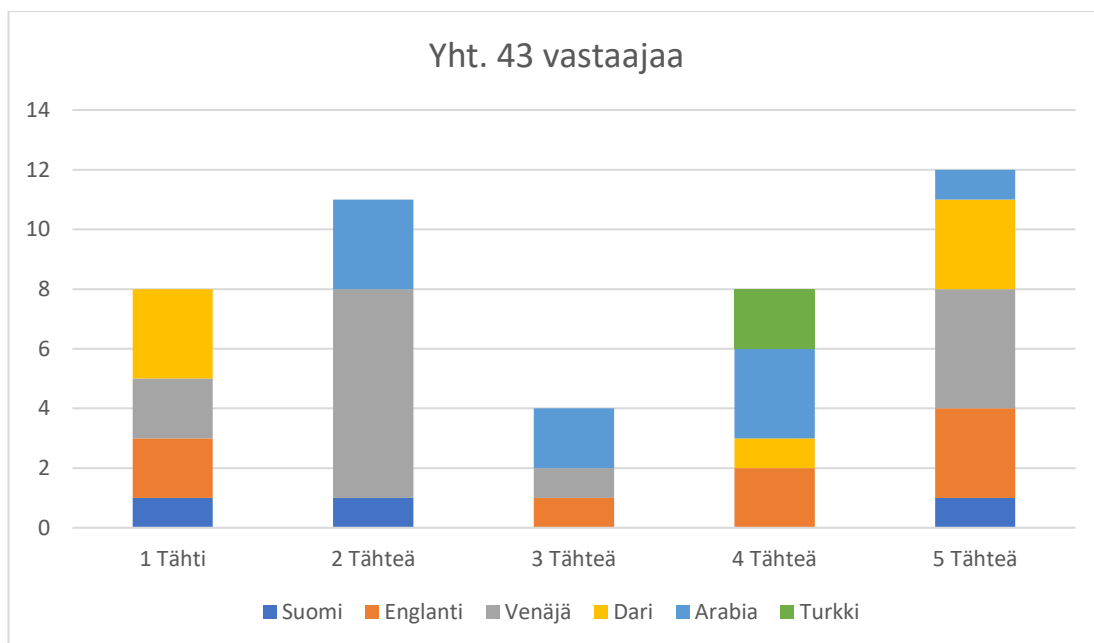
Lundqvist ym. (2020) kirjoittavat tutkimuksessaan: “The multi-group latent growth curve models showed that although youth active or starting in sport independent of immigrant background did less problem behaviours and had more native friends than their peers with the same immigrant background that was not engaged in sport “. Liikunta on tutkimusten mukaan tärkeää vapaa-ajalla maahanmuuttajien mielestä niin nuorille, mutta myös aikuisille. Liikunnan avulla heillä on mahdollista tavata kantasuomalaisia ja ystävystyä heidän kanssaan ja tätä kautta parantaa omaa sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointiaan ja tätä kautta edistää kotoutumistaan paremmin. Miten saisimme maahanmuuttajia mukaan entistä enemmän kantasuomalaisten kanssa esim. yhteisiin joukkuepelihetkiin? Tällä olisi tutkitusti iso vaikutus kotoutumisen näkökulmasta.

6.2 Osallisuus

Kuvio 6. Kuinka hyvin mielestäsi pääset vaikuttamaan elinympäristöäsi koskeviin asioihin?

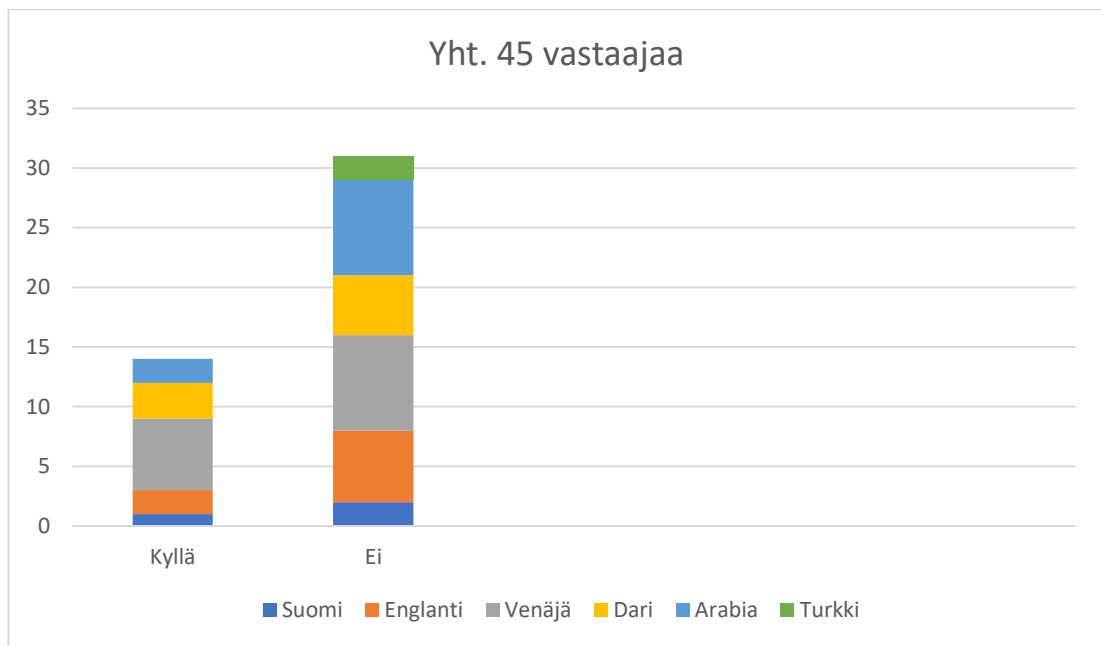
Osallisuudessa on tärkeää tunne siitä, että pääsee vaikuttamaan itseään ja lähiympäristöään koskeviin asioihin. Kuviosta 6 voi nähdä, että maahanmuuttajilla on mielestäni yllättävänkin hyvä tunne siitä, että voi vaikuttaa elinympäristöönsä. Keskiarvo on kuitenkin yli 3 tähteä, mikä on hyvä tulos.

Kuvio 7. Tunnetko itsesi merkityksellisenä Suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä

Kuviosta 7 voi päätellä, että osallisuuden tunne on joko vahva tai toisaalta sitä ei juurikaan ole. 3 tähden vastauksia on vain 4/43 eli 9 %. 4-5 tähteä on antanut 47 % vastaajista ja 1-2 tähteä puolestaan on vastannut 44 %. Melkein puolet vastaajista tuntee itsensä merkityksellisenä Suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä.

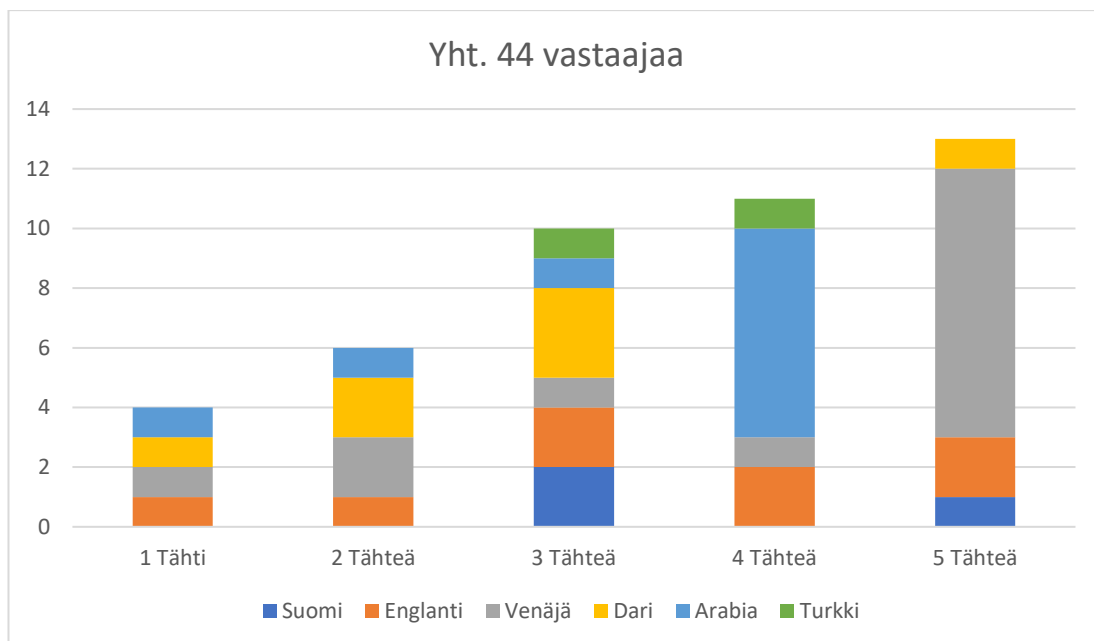
Tämä on mielestäni hyvä tulos kotoutumisvaiheessa oleville maahanmuuttajille. Aito osallisuuden tunne on siis saavutettavissa melko lyhyessäkin ajassa. Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että osa kokee itsensä merkityksellisinä jäsenenä yhteiskunnassamme, mutta osa taas kokee päinvastoin?

Kuvio 8. Oletko osallistunut yhdistysten toimintaan tai tapahtumiin? Esimerkiksi SPR:n toimintaan tai urheiluseuraan?

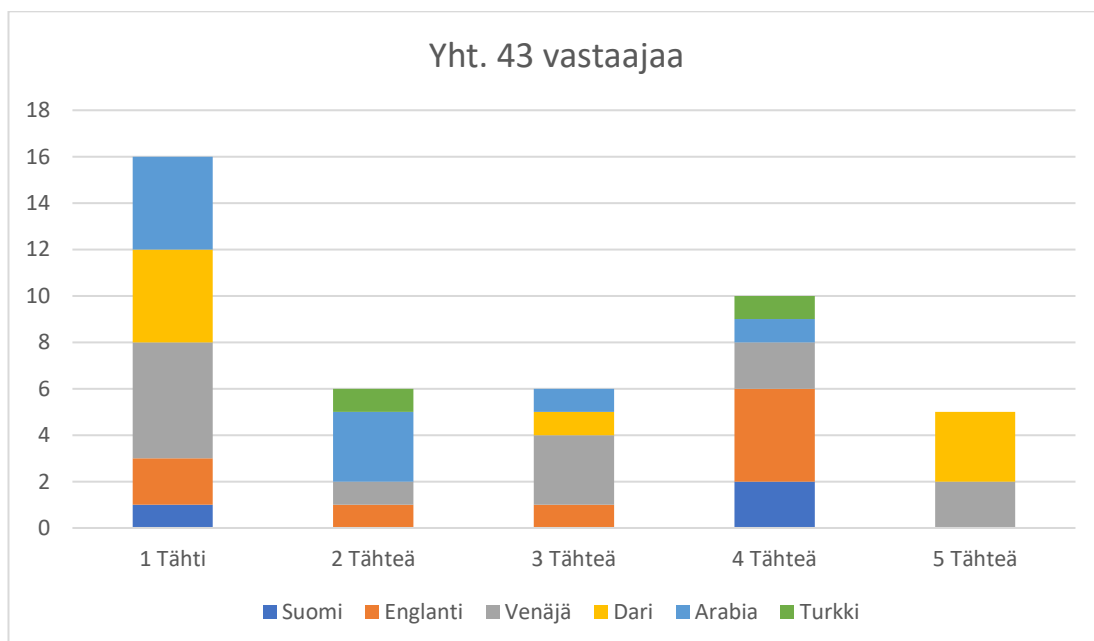
Kuviosta 8 voi nähdä, että 31 % vastaajista on osallistunut jonkun yhdistyksen tai urheiluseuran toimintaan. Venäjän kielisesti vastanneista peräti 43 % on osallistunut tällaiseen toimintaan. Onko heille enemmän tarjolla vastaavaa toimintaa, vai?

Minkälaiseen toimintaan maahanmuuttajat ovat osallistuneet? 4 mainintaa sai SPR-toiminta. 2 mainintaa sai liikuntaseurat, jalkapallo ja yleisurheilu. Muut olivat yksittäisiä mainintoja, mm. musiikkikurssi kotoutumiskurssin yhteydessä ja erilaisia aktiviteetteja maahanmuuttajille. (liite 2)

Kuvio 9. Kuinka hyvin olet saanut tietoa Suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista?

Kuviosta 9 voi päätellä, että maahanmuuttajat saavat mielestään hyvin tietoa Suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista. Darin kielellä vastanneet saavat tietoa mielestään hiukan huonommin kuin muilla kielillä vastanneet.

Kuvio 10. Tunnetko itsesi yksinäiseksi?

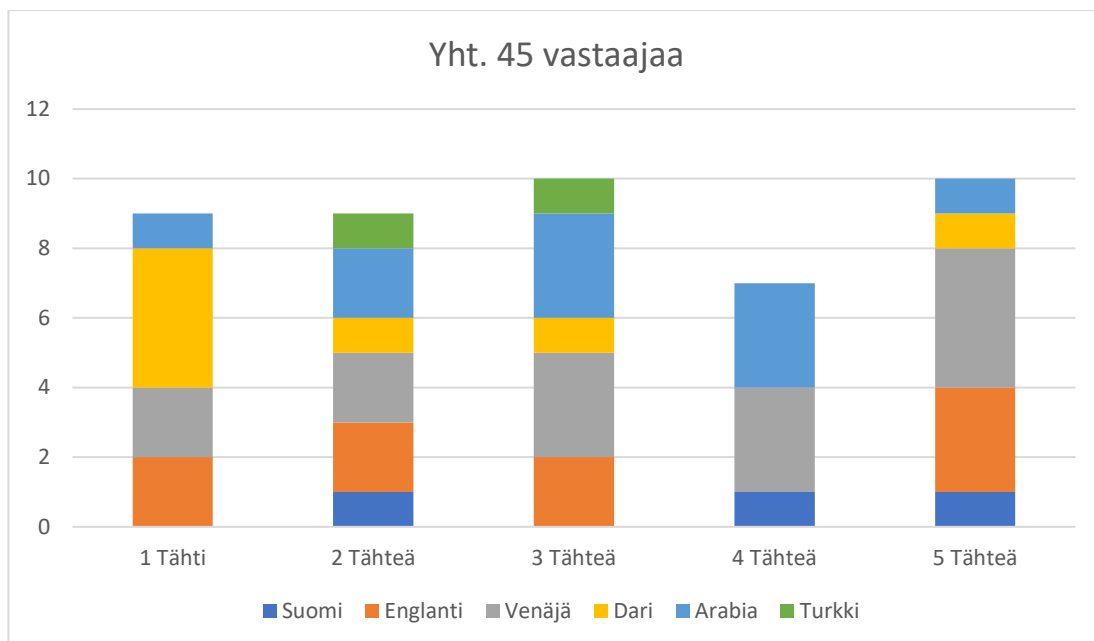
Kuviosta 10 voi todeta, että 22/43 eli 51 prosenttia ei koe itseään juurikaan yksinäiseksi ja antoi vain 1-2 tähteä yksinäisyydelle. 16/43 eli 37 % ei kokenut yksinäisyyttä lainkaan. 35 % kokee yksinäisyyttä melko paljon ja 5/43 eli vajaat 12 % kokee yksinäisyyttä lähes koko ajan. Kolme darin kielellä vastannutta on antanut täydet viisi tähteä yksinäisyydelle.

Lu ym. (2023) kirjoittavat, että "We similarly found that the prevalence of loneliness was higher among immigrants from countries of origin with greater cultural distance (i.e., higher among immigrants from Asia compared to the United States or Europe). We also found greater loneliness among immigrants with greater linguistic distance (i.e., immigrants who spoke neither of Canada's official languages). ... Immigrants are a heterogeneous group who arrive with different life experiences and skills, and encounter varied post-migration barriers to living, working and socializing". Tutkimuksessa havaittiin, että todella erilaisesta kulttuurista tulevilla ja maan kieltä osaamattomilla maahanmuuttajilla riski yksinäisyyden kokemiseen on suurempi. USA:sta ja Euroopasta tulleet olivat kotiutuneet Kanadaan paremmin kuin aasialaiset, koska kulttuurinen välimatka oli lyhyempi ja osasivat maan kieltä paremmin. Maahanmuuttajat ovatkin heterogeeninen joukko ja heillä on erilaisia esteitä elämisen, työn ja sosiaalisen elämän osa-alueilla.

Tutkimuksessanikin on havaittavissa joukko yksinäisiä, jotka ovat täysin erilaisesta kulttuurista tulleita ja kieltä osaamattomia ja täten suurimmassa riskiryhmässä yksinäisyyden kokemisen suhteen. Nämä yksinäisyyttä kokevat eivät koe osallisuuden tunnetta yhteiskuntaan ja ovat vaarassa syrjäytyä.

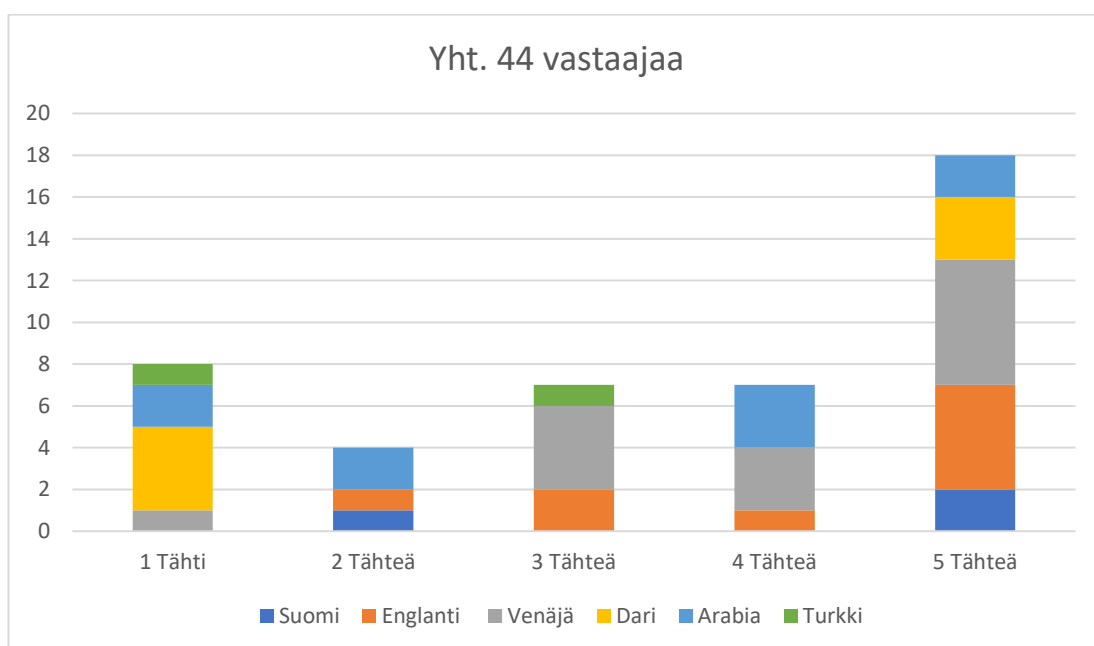
6.3 Työllisyyspalvelut (TE-toimisto/kuntakokeilu)

Työ- ja elinkeinoministeriön (2023) mukaan "kotoutumista edistävä politiikka tukee maahanmuuttajien työllistymistä sekä yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta ja kotoutumisen kaksisuuntaisuutta. Kotoutumista edistävällä politiikalla tuetaan maahanmuuttajien osallisuutta kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla."

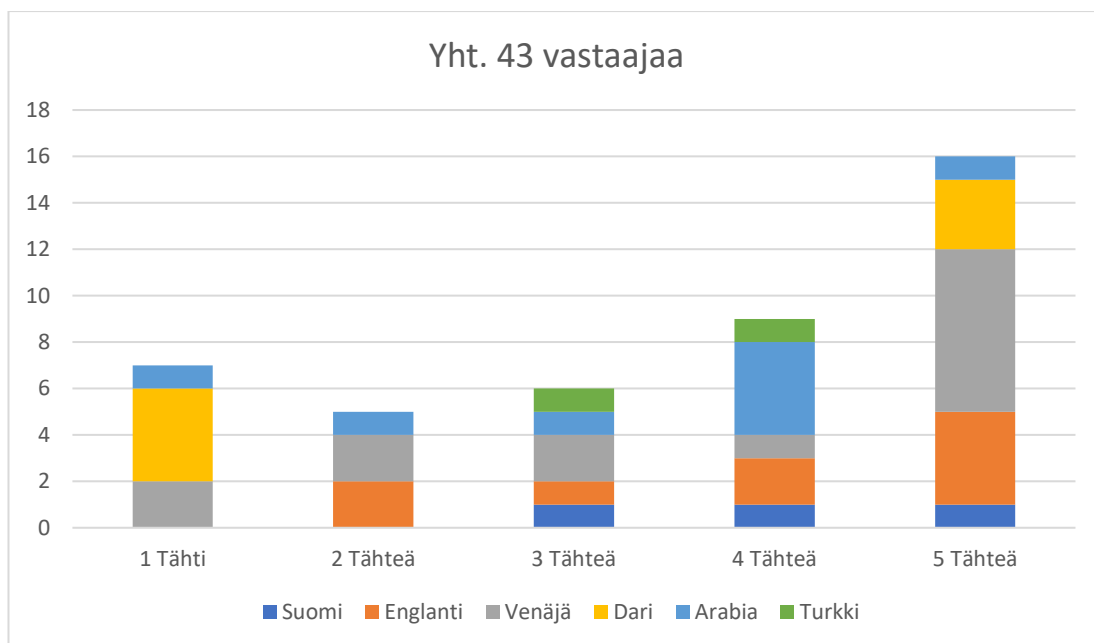
Kuvio 11. Kuinka hyvin olet saanut tietoa Suomen koulutus/työllistymismahdollisuuksista?

17/45 eli 38 % on antanut 4-5 tähteä ja saa mielestään tietoa hyvin tai todella hyvin. 19/45 eli 42 % saa taas mielestään tietoa liian vähän. Taas erottuu darin kielellä vastanneet ja heistä yli puolet on antaneet vain yhden tähden. Työ ja koulutus koetaan tärkeiksi asioiksi kotoutumisen näkökulmasta ja niistä halutaan selvästi vielä lisää informaatiota.

Kuvio 12. Oletko saanut miettiä ja hakea juuri itsellesi mieluisaa opiskelu/työpaikkaa?

25/44 eli 57 % vastaajista antoi 4-5 tähteä sille, että oli saanut hakea mieluista työpaikkaa. Peräti 41 % antoi täydet 5 tähteä. Maahanmuuttajien mielestä he olivat saaneet tukea melko hyvin ja tämä näkyikin seuraavassa kuviossa 13, joka on huomattavan yhteneväinen kuvion 12 kanssa. Mieluisan työpaikan hakeminen ja siinä auttaminen on maahanmuuttajille erittäin tärkeää kotoutumissuunnitelman onnistumisen näkökulmasta maahanmuuttajien omasta mielestä.

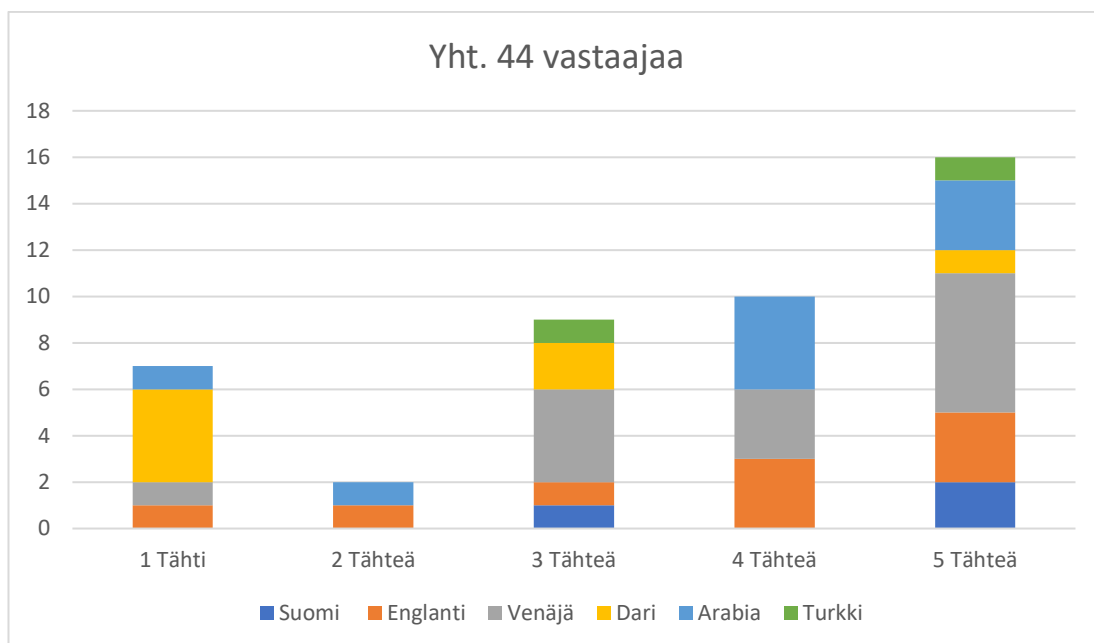

Kuvio 13. Oletko kokenut, että kotoutumissuunnitelmat auttavat kotoutumisessa?

Työ- ja elinkeinoministeriön (2023) mukaan ”maahanmuuttajille tarjotaan myös perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja mahdollisuuksista saada tukea kotoutumiseen ja työllistymiseen.” Tuen antaminen työllistymiseen on todella tärkeää maahanmuuttajien mielestä. Se on suuresti yhteydessä heidän kokeemukseensa kotoutumissuunnitelmien onnistumiseen. Kuvioista 12 ja 13 näkee selvästi, että jos maahanmuuttaja on kokenut, että hän on saanut tukea työpaikan hakemisessa niin hän on tyytyväinen kotoutumissuunnitelman toteutumiseen ja päinvastoin.

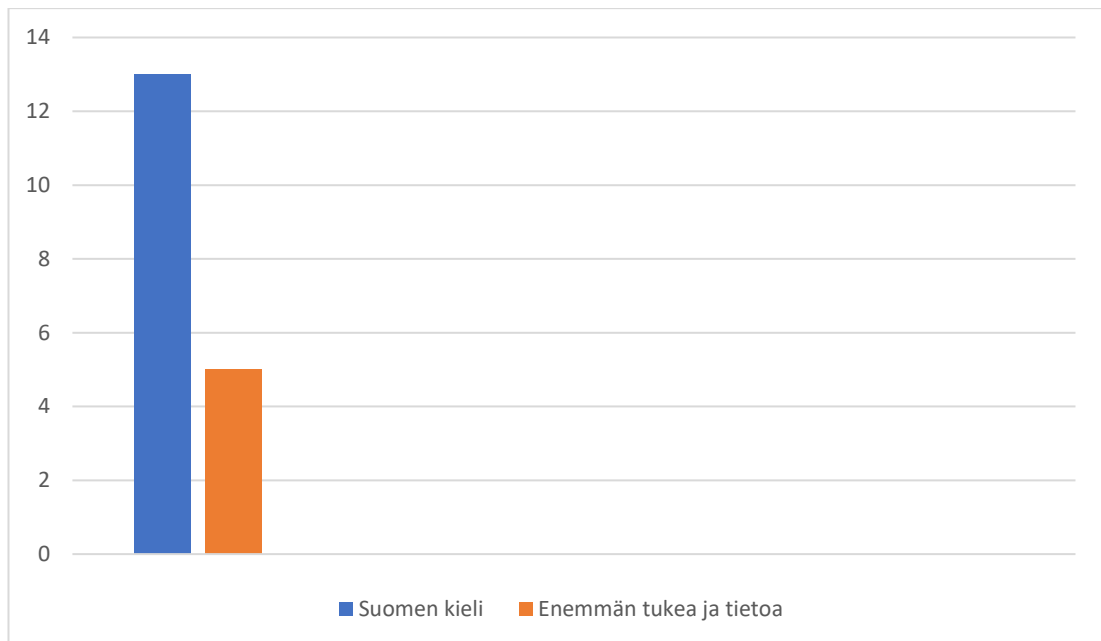

Työn saaminen ja siinä auttaminen on siis suuresti yhteydessä positiiviseen kokemukseen kotoutumisessa. 57 % antoi 4-5 tähteä sille, että oli saanut haakea mieluista työpaikkaa ja tukea työllistymiseensä. 60 % antoi 4-5 tähteä kotoutumissuunnitelman onnistumiselle. Luvut ovat hämmästyttävänkin yhteneväiset ja kuviot 12 ja 13 lähes identtiset. Työ on siis maahanmuuttajien mielestä todella tärkeää kotoutumissuunnitelman onnistumisen näkökulmasta.

Kuvio 14. Oletko tyytyväinen kotoutumiskoulutuksen laatuun?

Kotoutumiskoulutuksen laatuun maahanmuuttajat ovat selvästi tyytyväisiä. 59 % antoi 4-5 tähteä ja 36 % täydet viisi tähteä. Tämä on mielestäni erittäin hyvä tulos ja koulutukseen ollaan selvästi tyytyväisiä. Ainoastaan 20 % vastaajista antoi 1-2 tähteä. Taas erottuu neljä darin kielellä vain yhden tähden antaneet.

Kuvio 15. Millainen apu voisi auttaa saamaan työpaikan?

Kuviosta 15 voi todeta, että suomen kieli ja sen merkitys tuki erittäin selvästi esiin avoimista vastauksista. Se koettiin selvästi tärkeimmäksi keinoksi auttaa työpaikan saamisessa. (liite 2) Myös tukea ja tietoa työpaikkojen löytymiseen pidettiin tärkeänä apukeinona.

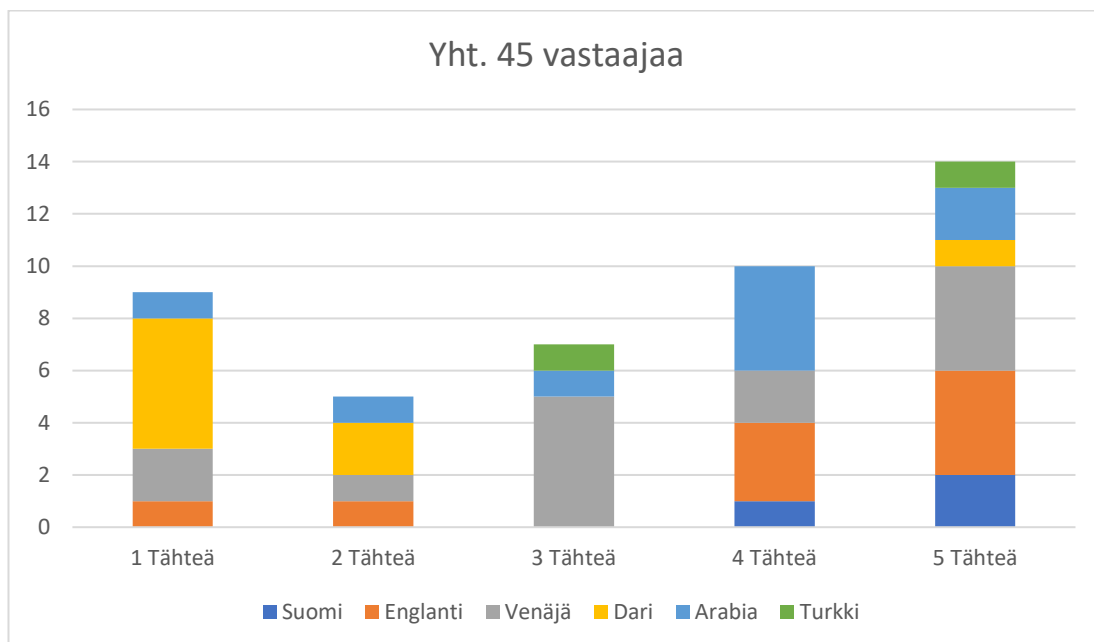
Seuraavassa vastaajien omia sitaatteja tukitoimista: ”Ilmoittaa kouluihin ja päiväkoteihin, että haen töitä. Suositella minua sinne. Työpaikkojen löytyminen, työnantajien luottamus minuun. Työharjoittelut auttavat tuntemaan työelämää Suomessa. Enemmän tukea TE-toimistosta. Yksityiskohtainen ja ammattimainen konsultointi olisi hyvä. Enemmän mahdollisuuksia englanniksi”.

Maahanmuuttajat kaipaavat tukea työpaikkojen löytymisessä ja niihin hakemisessa. Myös tietoa työpaikoista, joissa olisi mahdollista hyödyntää englannin kieltä kaivattiin lisää.

Työ koetaan tärkeäksi asiaksi, jotta integroituminen/kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan onnistuisi. Antamalla mahdollisuuksia suomen kielen opimiseen ja tukemalla työpaikkojen löytymisessä ja niihin hakemisessa

tuemme maahanmuuttajia työpaikan saamisessa parhaiten heidän omasta mielestään.

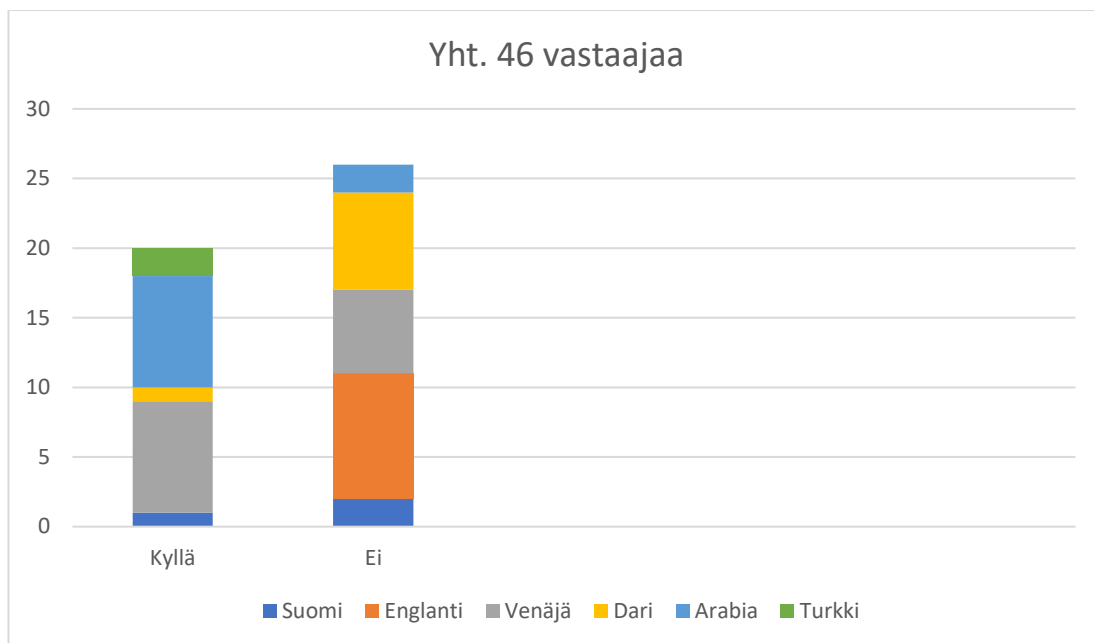
Airila ym. (2013) kirjoittavat, että ”tulokset osoittavat, että erittäin merkittäviä maahanmuuttajien kokonaisvaltaista työssä onnistumista tukevia tekijöitä olivat: työyhteisön avoimuus, toimiva esimiestyö, työtoverituki, hyvä perehdyttäminen.” Kun maahanmuuttaja löytää sen mieluisan työpaikan, niin parhaiten tuemme heidän kotoutumistaan luottamalla ja auttamalla heitä ja kohtelemalla avoimesti ja kunnioittavasti niin työtovereina kuin esihenkilöinäkin. Arvostus ja luottamus tuli esiin myös tässä tutkimuksessani.

Kuvio 16. Oletko tavoittanut oman virkailijasi, kun sinulla on ollut kysyttävää?

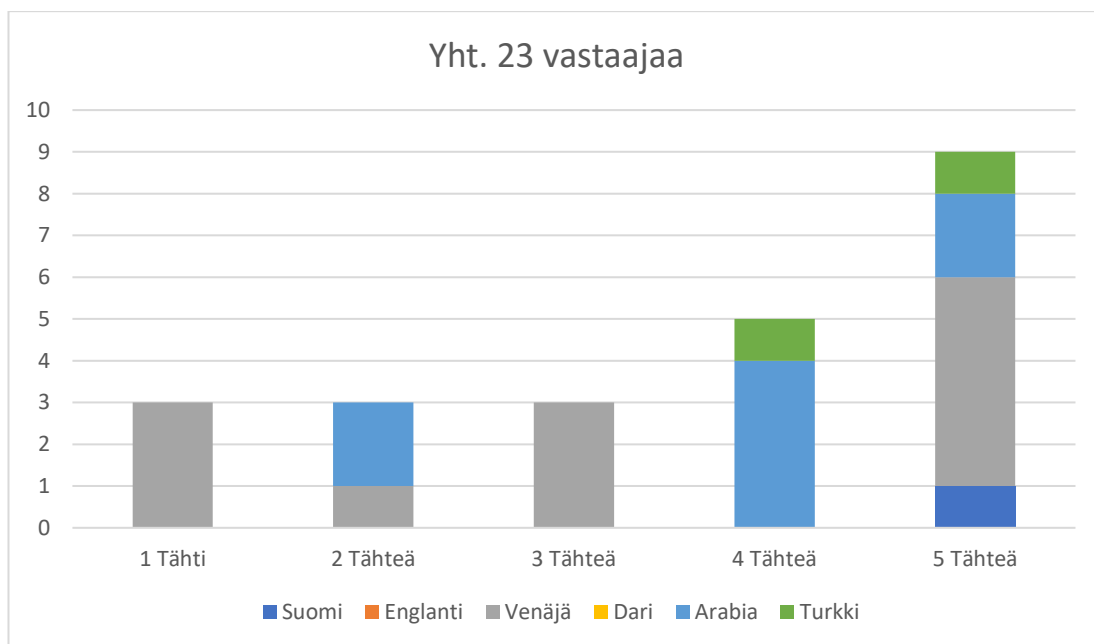
53 % vastaajista antoi 4-5 tähteä ja he tavoittavat TE-toimiston virkailijan mielestään hyvin, kun on tarvetta kysymyksille. 31 % vastaajista ei mielestään tavoittaneet virkailijaa ja näistä vastaajista puolet olivat taas darin kielellä vastanneita.

6.4 MONIPORI-monikielinen info

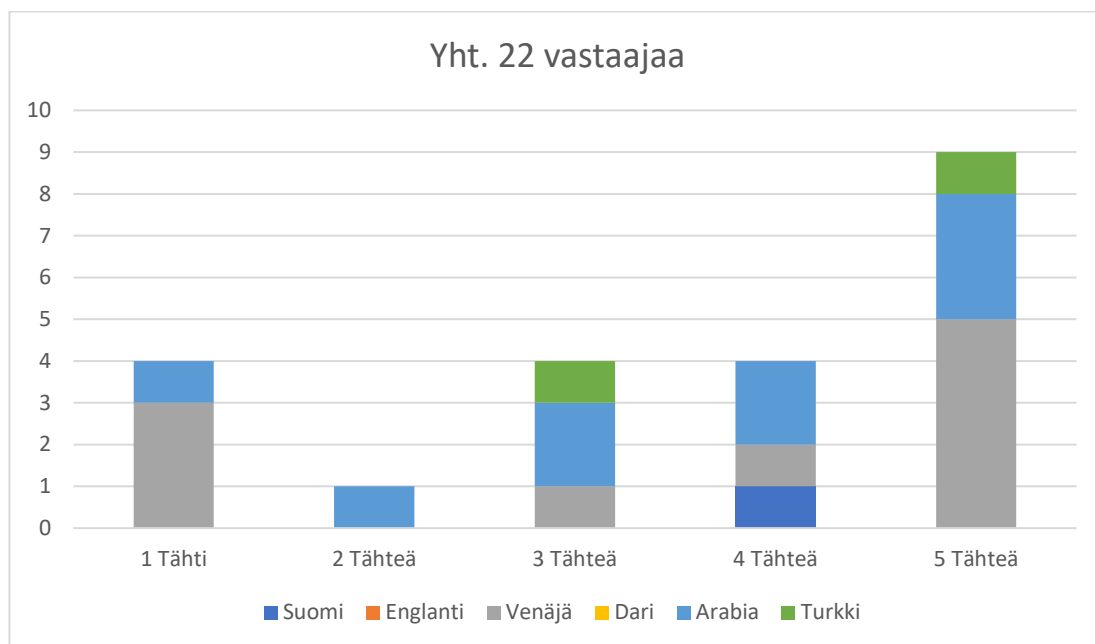
Kuvio 17. Tiedätkö, mikä on MONIPORI-monikielinen info?

Maahanmuuttajilla ei ole selvästikään tarpeeksi tietoa MONIPORI-infosta. 57 % vastasi ei, kun kysyttiin, että tiedätkö mikä se on. Tietoa MONIPORISTA pitää selvästi lisätä, jotta palvelu tavoittaisi maahanmuuttajat. Darin ja englannin kielellä vastanneet eivät selvästikään ole saaneet siitä tarpeeksi tietoa ja myöskään suomen kielellä vastanneista kaksi ei tiennyt palvelusta.

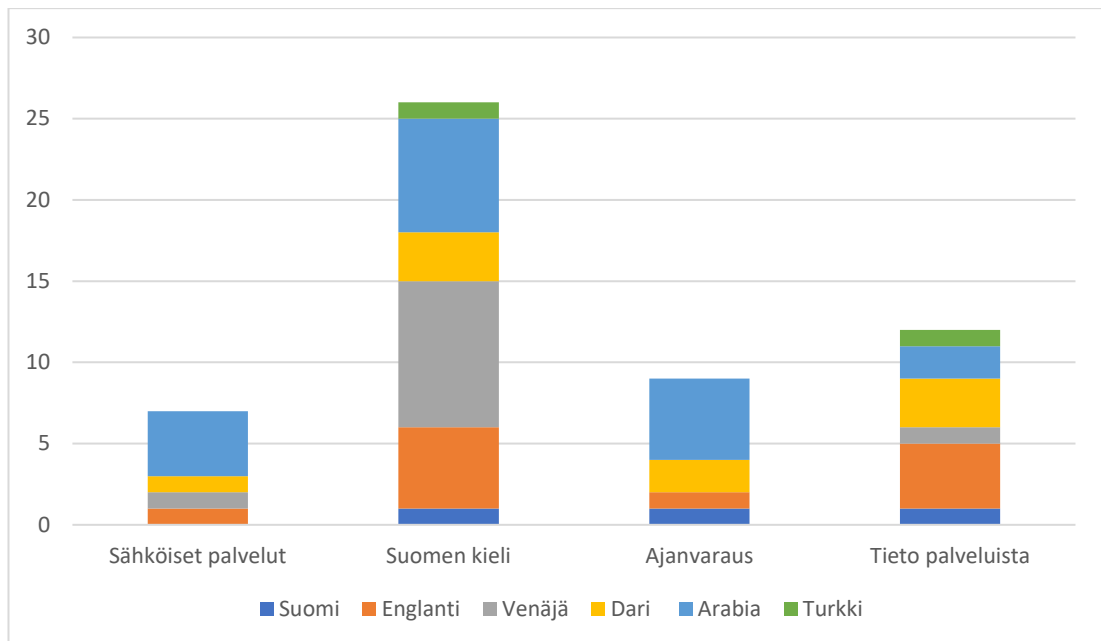
Kuvio 18. Jos olet asioinut MONIPORI-infossa, kuinka tyytyväinen olit saamaasi neuvontaan?

Kuviosta 18 voi selvästi nähdä, että vastaajat olivat tyytyväisiä MONIPORI-infoon, kunhan olivat vain löytäneet palvelun.

Kuvio 19. Saitko ajanvarauksen mielestäsi mahdollisimman nopeasti?

Kuviosta 19 voi nähdä, että ajanvaraus on maahanmuuttajien mielestä tarpeeksi nopeaa. 41 % antoi täydet viisi tähteä ja vain 18 % vastaajista antoi yhden tähden. 77 % antoi 3-5 tähteä.

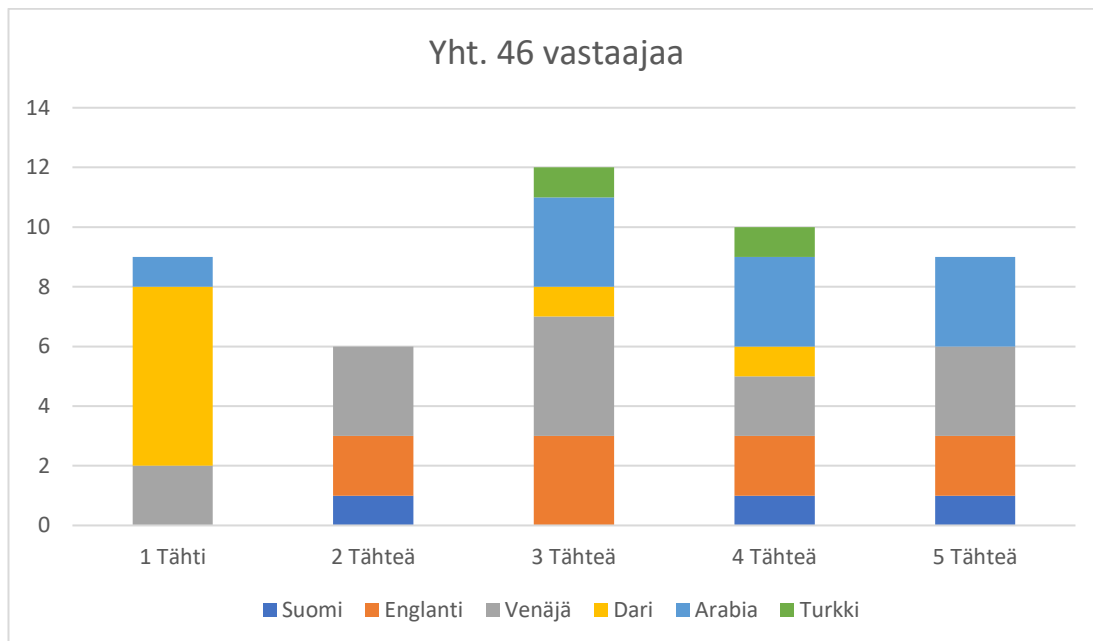

Kuvio 20. Onko sinulla haasteena asiointinissa?

Kuviosta 20 nähdään, että suurimpana haasteena asiointinissa koettiin olevan puutteellinen suomen kielen taito. Myös jo kuviossa 17 selvinnyt puutteellinen tieto palveluista tuli esiin myös avoimissa vastauksissa. (liite 2)

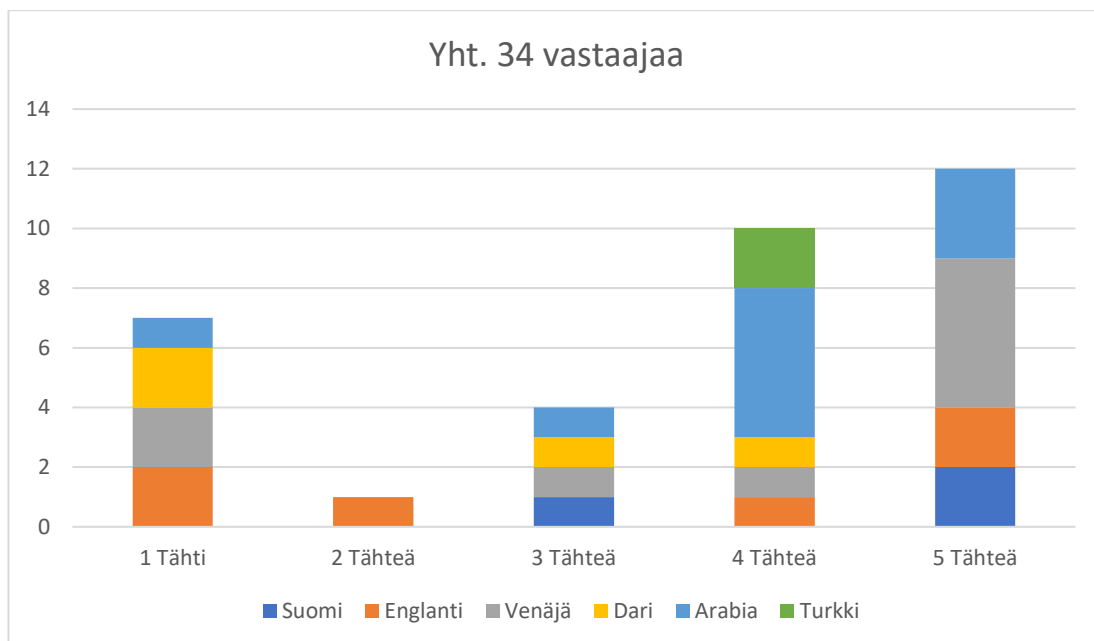
Lisäksi kysyttiin: ”Miten voisimme palvella paremmin MONIPORISSA?” Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että kaikki on kunnossa. Kaksi vastaajaa haluaisi lisää työntekijöitä, koska tuen tarvitsijoita paljon ja palvelu täten hidasta. Yhteensä kommentteja oli kahdeksan ja tiedon puute nousee taas esiin. (liite 2) MONIPORISTA täytyy selvästi infota lisää ja sen palveluista.

6.5 Satakunnan Hyvinvointialueen kotoutumista edistävät ratkaisut (sosiaali- ja terveyspalvelut)

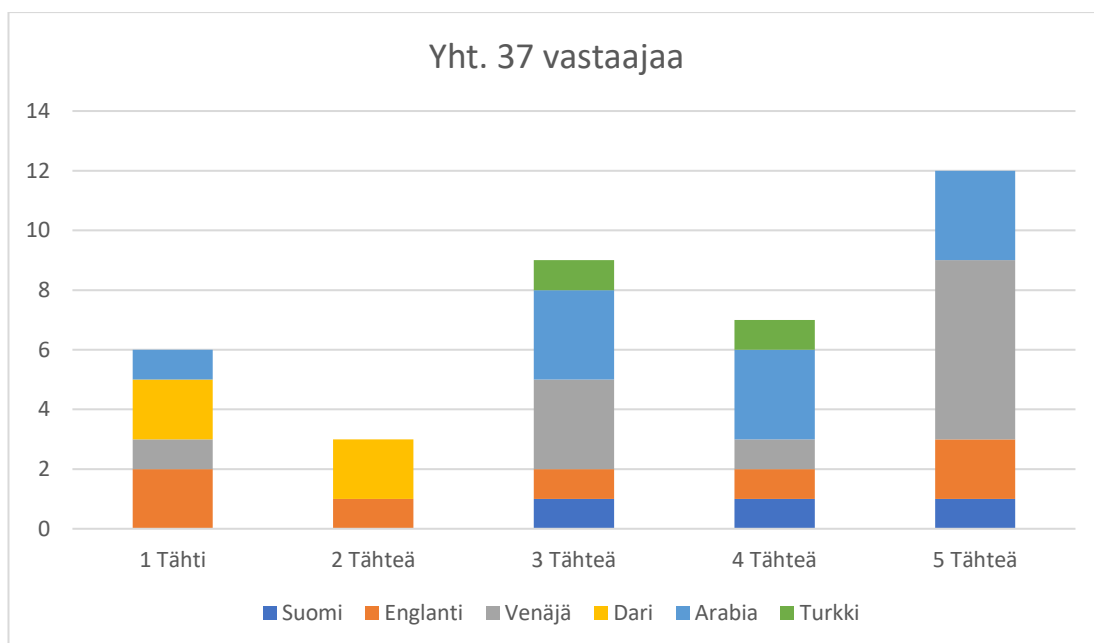
Kuvio 21. Kuinka hyvin tiedät, mistä saat tarpeen tullen sosiaalipalveluita?

Maahanmuuttajat tietävät melko hyvin, että mistä saada sosiaalipalveluita. Kuviossa 21 voi nähdä, että 41 % vastaajista antoi 4-5 tähteä ja 3-5 tähteä jo 67 %, mutta toisaalta lähes 20 % antoi vain yhden tähden. Yhden tähden vastaajissa korostuu jälleen darin kielellä vastanneet. He eivät selvästikään tiedä, mistä löytää sosiaalipalveluita.

Kuvio 22. Jos sinulla on oma sosiaalityöntekijä, oletko ollut tyytyväinen saamaasi palveluun?

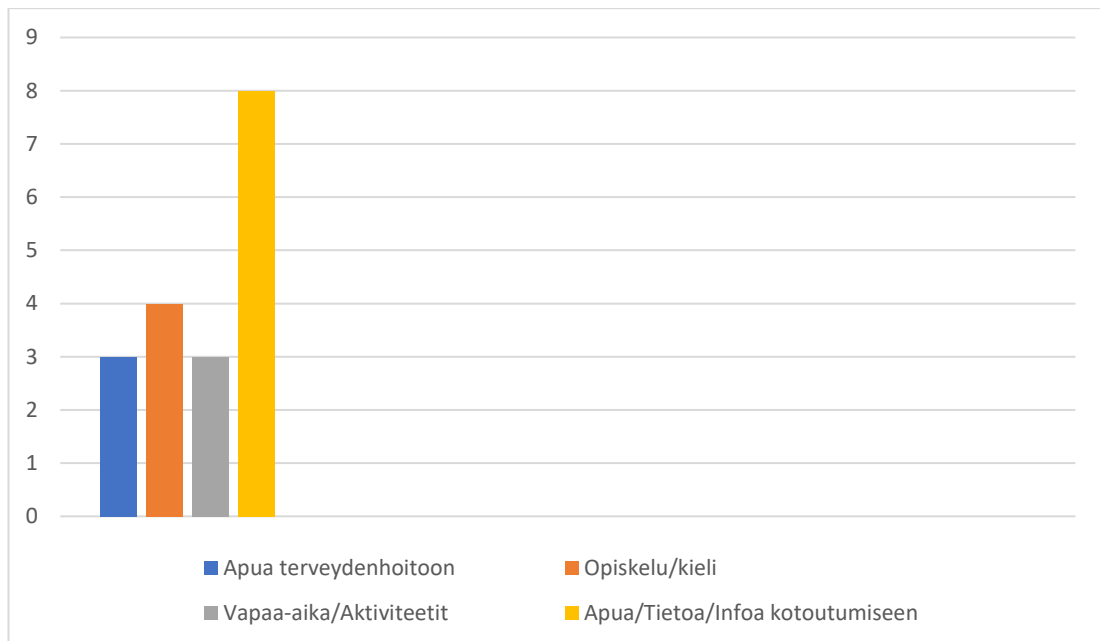
Kuviosta 22 näkee selvästi, että omaan sosiaalityöntekijään ollaan selvästi tyytyväisiä. 65 % vastaajista antoi 4-5 tähteä ja vain 23 % antoi 1-2 tähteä.

Kuvio 23. Saitko ajanvarauksen mielestäsi tarpeeksi nopeasti?

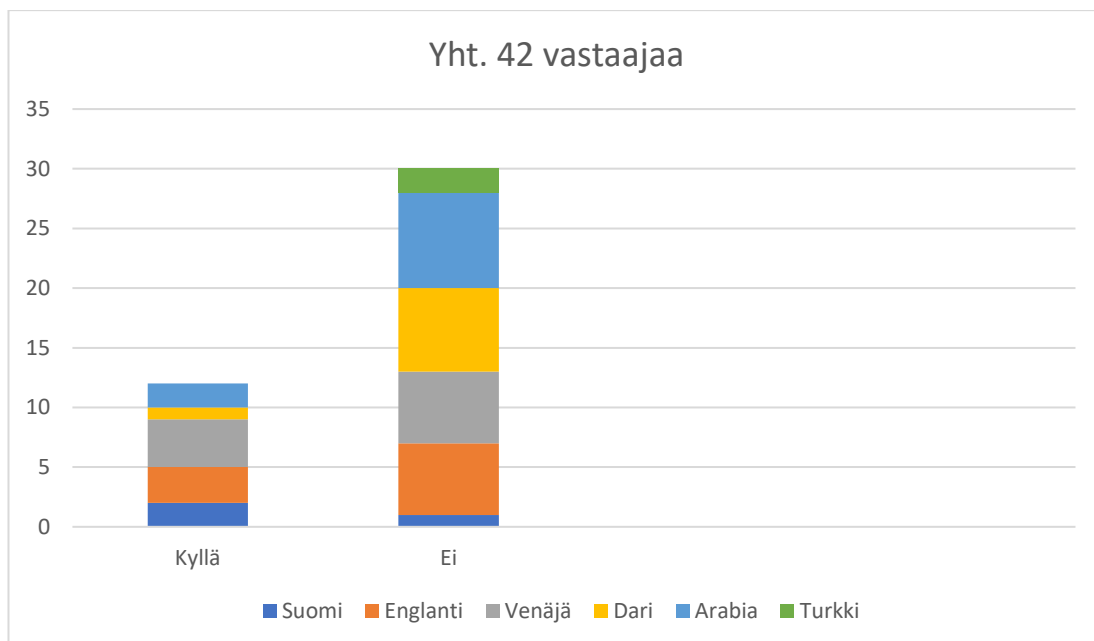
Ajanvaraukseenkin sosiaalityöntekijälle ollaan melko tyytyväisiä, kuten kuviosta 23 voi nähdä. Jälleen neljä darin kielellä vastannutta erottuu joukosta.

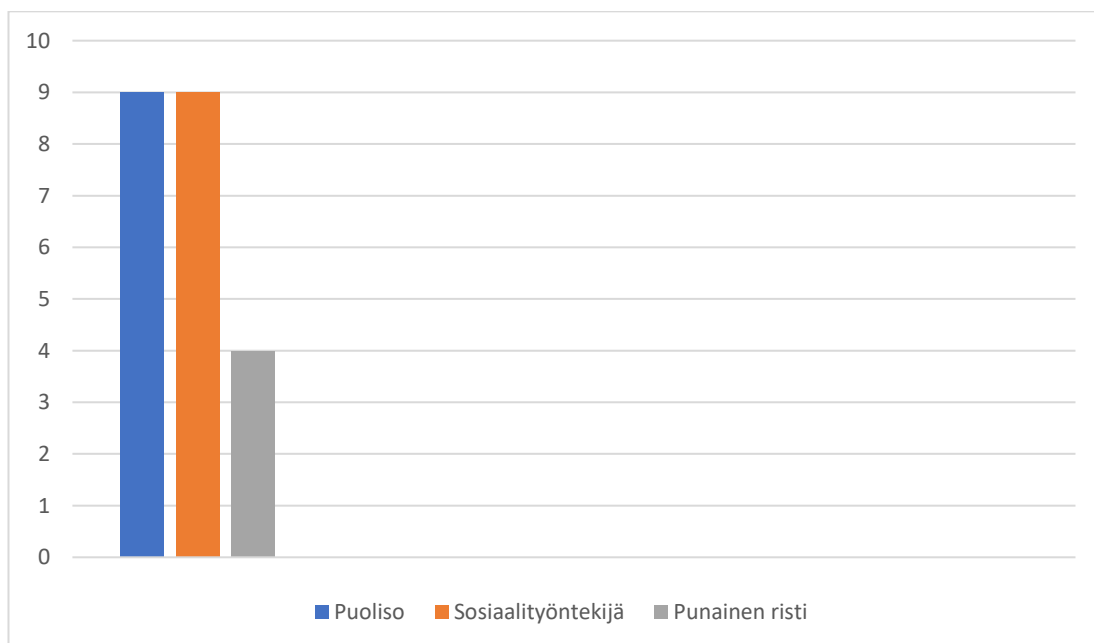
Kuvio 24. Minkälaista apua toivot saavasi sosiaalipalveluista?

Kuviosta 24 voidaan todeta, että sosiaalipalveluista toivotaan apua monenlaisiin kotoutumiseen liittyviin asioihin. Apua ja tietoa kotoutumiseen liittyvissä asioissa toivottiin kaikista eniten. Myös tietoa ja apua opiskelumahdollisuuksiin kaivattiin lisää. Varsinkin suomen kielen opiskelusta kaivattiin lisää tietoa. Apua tilanteissa, kun tarvitaan terveydenhuollon palveluita, pidettiin myös tärkeänä. Tietoa vapaa-ajan aktiviteeteista ja mahdollisuuksista kaivattiin myös sosiaalipalveluilta lisää.

Kuvio 25. Osaatko varata itse ajan lääkäriin?

Kuviosta 25 voi todeta, että vastaajista moni eli peräti 30/42 (71 %) ilmoitti, että ei osaa varata itse aikaa lääkäriin. Tässä näkyy suomen kielen osaamisen tärkeys. Puhelimella asioiminen on maahanmuuttajille selvästi haastavaa ja tarvitsevat tässä tukea.

Kuvio 26. Jos et osaa varata aikaa lääkärille, kuka sinua auttaa?

Kuviosta 25 tuli ilmi, että vastaajat tarvitsevat paljon tukea ajan varaamiseen lääkäriin. Puoliso ja sosiaalityöntekijä ovat onneksi auttamassa ja myös Punainen risti sai neljä mainintaa avunantajina kuviossa 26.

6.6 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Vilka (2021) kirjoittaa ”kuinka pätevyys ja luotettavuus muodostavat yhdessä kokonaisluotettavuuden.” Pätevyydellä tarkoitetaan sitä, että esim. minun tutkimuksessani kyselylomakkeen avulla minulla oli kyky mitata juuri sitä mitä oli tarkoituskin mitata. Luotettavuus tarkoitti minun tutkimuksessani sitä, että perusjoukko eli maahanmuuttajat ymmärsivät kysymykset ja minä tein tarkasti analysointini virheitä vältellen. Mielestäni tutkimukseni kokonaisluotettavuus oli hyvällä tasolla, koska käytin kyselylomakkeen tekemiseen paljon aikaa ja varmistin yhdessä asiantuntijoiden kanssa, että kysymykset vastaisivat tavoitteisiimme. Varmistin, että perusjoukko eli maahanmuuttajat ymmärsivät kysymykset ja autoin heitä kyselyn tekemisessä tarvittaessa. Näin ollen koen tutkimukseni kokonaisluotettavuuden olevan hyvä.

Vilka (2021) kirjoittaa, ”että tutkimusetiikka tarkoittaa hyvän tieteellisen käytännön noudattamista. Hyvällä tieteellisellä käytännöllä tarkoitetaan, että tutkijat noudattavat eettisesti kestäviä tiedonhankinta- ja tiedonkeruumenetelmiä”. Käytin tutkimuksessani perusteltuja ja tiedeyhteisön hyväksymiä tutkimusmenetelmiä ja tiedonkeruumenetelmiä. Pyrin viittaamaan lähteisiin mahdollisimman tarkasti enkä esitä muiden ajatuksia ominani. Noudatin rehellisyyttä ja huolellisuutta tutkimustulosten esittämisessä. Suunnittelin, toteutin ja raportoin tutkimukseni laadukkaasti. Pyrin suojelemaan tutkittavieni anonymiteettiä parhaani mukaan. Pyrin tekemään tutkimuksestani mahdollisimman luotettavan noudattamalla tieteellisesti hyväksytyjä menetelmiä ja raportoimaan tulokset mahdollisimman tarkasti.

Varmistin sosiaalialan eettisten asioiden, kuten vaitiolovelvollisuuden ja henkilötietojen piilossa pysymisen keräämällä tutkittavaa aineistoa mahdollisimman

monelta vastaajalta, sekä olen itse huolellinen, että toimin sosiaalialan periaatteiden mukaisesti. Käsittelin saamaani tietoa tarkasti, enkä tuonut asioita sellaisenaan ilmi, jos siinä on esimerkiksi vaarana vastaajan henkilöllisyyden paljastuminen. Mikäli sain käsiini arkaluonteista tietoa en missään tapauksessa puhunut asiasta kenellekään asiaan kuulumattomalle, sekä pidin oman ammatillisuuden mielessäni opinnäytetyötä tehdessäni ja tutkimusta suorittaessani.

7 LOPPUPÄÄTELMÄT JA POHDINTA

Kotouttamispolitiikka on tämän tutkimuksen mukaan onnistunut Porissa varsin hyvin kotoutumisvaiheessa olevien aikuisten maahanmuuttajien omasta mielestään. Heillä on vapaa-ajallaan mieluista tekemistä. Porissa on hyvin heille mieluisia vapaa-ajan mahdollisuuksia. Heitä tuetaan melko hyvin työn ja koulutuksen hakemisessa ja he saavat mahdollisuuksia oppia Suomen kieltä ja nämä koetaankin tärkeimpinä keinoina tukea kotoutumisessa. He kokevat melko hyvin olevansa merkityksellisiä yhteiskunnan jäseniä ja kokevat voivansa vaikuttaa lähiympäristöään koskeviin asioihin. Sosiaalipalveluihin oltiin tyytyväisiä ja varsinkin, jos heillä oli oma sosiaalityöntekijä auttamassa heitä. Osalla maahanmuuttajista kotoutuminen ei ollut selvästikään onnistunut yhtä hyvin. Mitä voisimme tehdä vielä paremmin, jotta kotoutuminen onnistuisi vieläkin paremmin täällä Porissa?

MONIPORI-monikielinen info on selvästi ollut yksi hyvä keino auttaa saamaan tietoa ja apua kotoutumiseen. Suurin osa ei ollut vaan vielä löytänyt tämän palvelun pariin. Kielitaidon puute onkin esteenä tiedon ja infon saamiseen erilaisissa kotoutumiseen liittyvissä asioissa. Näin oli myös MONIPORISSA. Esim. MONIPORIN nettisivut pitäisi mielestäni olla helposti valittavissa mahdollisimman monille kielille, jotta mahtavasti tietoa kotoutumiseen antavat sivut tavoittaisivat maahanmuuttajia tarpeeksi hyvin. MONIPORI on ollut käytössä vasta muutamia kuukausia, joten on luonnollista, että tieto ei ole saavuttanut

vielä maahanmuuttajia, mutta jo nyt osa oli saanut siitä mielestään hyvin apua ja tukea kotoutumiseen.

Työn ja koulutuksen merkitys nousee selvästi esiin, kun maahanmuuttajat pohivat omaa kotoutumistaan ja kotoutumissuunnitelman onnistumista omalla kohdallaan. Jos maahanmuuttajat kokivat, että olivat saaneet apua työn tai koulupaikan hakemisessa, niin he olivat tyytyväisiä kotoutumissuunnitelman toteutumiseen ja -suunnitelman laatuun. Maahanmuuttajat olivat tyytyväisiä koulutussuunnitelman laatuun. Maahanmuuttajat halusivat lisää tietoa koulutus- ja työmahdollisuuksista ja tukea työpaikan hakemisessa. Tuki suomen kielen osaamisessa ja työpaikan hakemisessa olisivat tärkeimmät keinot auttaa maahanmuuttajien työllistymistä ja tätä kautta kotoutumista. Tämä on onnistunut melko hyvin täällä Porissa, mutta lisää infoa ja tukea kaivataan maahanmuuttajien omasta mielestään edelleen lisää.

Osallisuus eli kokemus merkityksellisyydestä yhteiskunnan jäsenenä oli joko vahva tai sitä ei ollut juuri lainkaan. Työ ja suomen kielen osaaminen korreloivat tähän tunteeseen osallisuudesta selvästi. Lyhyessäkin ajassa lähes puolet maahanmuuttajista olivat saavuttaneet vahvan tunteen osallisuudesta ja pidän tätä hienona tuloksena. Porissa kotouttaminen on osallisuuden näkökulmasta hyvällä mallilla. Suuri osa oli myös sitä mieltä, että pystyivät vaikuttamaan lähiympäristöönsä koskeviin asioihin. Toisaalta lähes puolet eivät olleet saavuttaneet osallisuuden tunnetta. Näillä maahanmuuttajilla näyttäisi tutkimuksen mukaan olla vaikeuksia saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja työllistymismahdollisuuksista. Suomen kielen osaamisen tukeminen olisi tärkeää, mutta myös mahdollisuus saada tietoa eri kielillä, muillakin kuin suomella ja englannilla.

Yksinäisyyttä kokivat maahanmuuttajista noin kolmannes ja yli puolet ei juuri lainkaan. Kolme samalla kielellä vastannutta antoivat täydet viisi tähteä yksinäisyydelle ja samoin eivät tunteneet olevansa merkityksellisiä Suomen yhteiskunnan jäseniä. Muutenkaan nämä 3-4 samalla kielellä vastannutta eivät olleet tyytyväisiä oikein mihinkään palveluihin. Eivät saaneet mielestään tietoa/infoa asioista tarpeeksi ja eivät saaneet tukea työllistymiseen,

sosiaalipalveluihin yms. Heidän kotouttamisensa ei ole selvästikään onnistunut niin hyvin kuin muilla tutkimuksessani mukana olleilla. He ovat täysin erilaisesta kulttuurista tulleita ja kieltä osaamattomia ja täten suurimmassa riskiryhmässä yksinäisyyden kokemisen suhteen. Nämä yksinäisyyttä kokevat eivät koe osallisuuden tunnetta yhteiskuntaan ja ovat vaarassa syrjäytyä. Onko heillä olemassa tietoa/infoa omalla kielellään saatavilla Suomalaisesta yhteiskunnasta, kulttuurista, työllistymisestä yms.? Toisaalta muutama samalla kielellä vastanneista olivat kotoutuneet hyvin ja olivat tyytyväisiä. Näkyisikö tässä se oman motivaation ja asenteen vaikutus kotoutumiseen? Kotoutumispoliittikka pitäisi olla vastavuoroista ja kaksisuuntaista niin kuin aiemmin on jo todettu. Millä parantaa ja motivoida näiden vastaajien omaa haluaan kotoutumisen onnistumiseen?

Vapaa-ajallaan maahanmuuttajat mieluusti olivat kaverien/perheen kanssa, harrastivat liikunta-aktiviteetteja ja kokivat myös kulttuurin tärkeänä. Lisää edullisia mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja kulttuuria vapaa-ajalla pidettiin tärkeinä. Lisää konsertteja ja tapahtumia toivottiin. Näissä yhdistyy mahdollisuus harrastaa kulttuuria yhdessä kaverien ja perheen kanssa. Pitäisikö esim. liikuntaseuroja ottaa lisää mukaan tähän maahanmuuttajien kotouttamiseen? Jalkapallo sai esimerkiksi mainintoja mieluisena aktiviteettina. Jalkapallon avulla maahanmuuttajat saivat positiivisia kokemuksia yhdessä kansallisten suomalaisten kanssa ja täten osallisuus ja yhteenkuuluvuuden tunne suomalaisen yhteiskuntaan paranisi ja hyvinvointi muutenkin paranisi. Voisivatko esim. oma sosiaalityöntekijät ja muut sosiaalialan toimijat tms. yhdessä seuratoimijoiden kanssa tehdä yhteistyötä ja ohjata ja kannustaa liikuntaseurojen pariin vielä enemmän? Tässä olisi yksi selkeä tukitoimi, jolla tuettaisiin mielekkään vapaa-ajan kautta maahanmuuttajien hyvinvointia ja kotoutumista.

Maahanmuuttajat kaipasivat lisää infoa ja apua monenlaisissa kotoutumiseen liittyvissä asioissa sosiaalityöntekijöiltä. Apua kaivattiin mm. vapaa-aikaan, terveydenhoitoon, opiskeluun/Suomen kielen osaamiseen ja kaikkiin kotoutumiseen liittyviin asioihin. Yleisesti he olivat tyytyväisiä sosiaalipalveluihin ja omaan sosiaalityöntekijäänsä. Moni ei osannut varata aikaa lääkäriin itse,

mutta kokivat saavansa siihen apua joko puolisolta, sosiaalityöntekijältä tai Punaisen Ristin työntekijältä.

LÄHTEET

Airila, A., Toivanen, M., Väänänen, A., Bergbom, B., Yli-Kaitala, K., & Koskinen, A. (2013). Maahanmuuttajan onnistuminen työssä: Tutkimus työssä käyvistä venäläis-, kurdi- ja somalialaistaustaisista Suomessa. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/114879/Maahanmuuttajat.pdf?sequ>

Erik Lundkvist, Stefan Wagnsson, Louise Davis & Andreas Ivarsson (2020) Integration of immigrant youth in Sweden: does sport participation really have an impact? *International Journal of Adolescence and Youth*, 25:1, 891-906, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02673843.2020.1775099>

Hautala, M. (2017). Maahanmuuttajien osallisuus Jyväskylässä. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201710194036>

Työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen osaamiskeskus. (29.11.2023). Haettu 29.11.2023. <https://kotoutuminen.fi>

Lu, M., Bronskill, S.E., Strauss, R. et al. Factors associated with loneliness in immigrant and Canadian-born older adults in Ontario, Canada: a population-based study. *BMC Geriatr* 23, 380 (2023). <https://doi.org/10.1186/s12877-023-04092-w>

Porin kaupunki. (29.11.2023). MONIPORI- monikielinen info. Haettu 29.11.2023. <https://www.pori.fi/monipori-monikielinen-info/>

Varjonen, S. (2013). Ulkopuolinen vai osallistuja?: Identiteetit, ryhmäsuhteet ja integraatio maahanmuuttajien elämäntarinoissa. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-9071-4>

Vilka, H. (2021). Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Väestöliitto. (29.11.2023). Haettu 29.11.2023. <https://www.vaestoliitto.fi/maahanmuuttajat/keita-olemme/>

LIITE 1: KYSELYLOMAKKEEN KYSYMYKSET

1. Vapaa-aika

Oletko saanut riittävästi tietoa kotipaikkakuntasi vapaa-ajan palveluista ja mahdollisuuksista?

Onko kotipaikkakunnallasi mielestäsi riittävästi tekemistä vapaa-ajalle?

Mitä vapaa-ajan mahdollisuuksia haluaisit kotipaikkakunnallesi lisää?

Onko sinulla mielekästä vapaa-ajan tekemistä?

Mitä sinä tykkäät tehdä vapaa-ajalla?

2. Osallisuus

Kuinka hyvin mielestäsi pääset vaikuttamaan elinympäristöäsi koskeviin asioihin?

Tunnetko itsesi merkitykselliseksi suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä?

Oletko osallistunut yhdistysten toimintaan tai tapahtumiin? Esimerkiksi SPR: toimintaan tai urheiluseuraan

Jos olet niin mihin? (liittyy edelliseen kysymykseen)*

Kuinka hyvin olet saanut tietoa Suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista?

Tunnetko itsesi yksinäiseksi?

3. Työllisyyspalvelut (TE-toimisto/kuntakokeilu)

Kuinka hyvin olet saanut tietoa Suomen koulutus/työllisyysmahdollisuuksista?

Oletko saanut miettiä ja hakea juuri itsellesi mieluisaa opiskelu/työpaikkaa?

Onko kokenut, että kotoutumissuunnitelmat auttavat kotoutumisessa?

Millainen apu voisi auttaa saamaan työpaikan?

Oletko tyytyväinen kotoutumiskoulutuksen laatuun?

Oletko tavoittanut oman virkailijasi, kun sinulla on ollut kysyttävää

4. MONIPORI-info (Leena, Juha-Matti, Niina)

Tiedätkö mikä on MoniPori-monikielinen info?

Jos olet asioinut MoniPori-infossa, kuinka tyytyväinen olit saamaasi neuvontaan?

Miten voisimme palvella paremmin MoniPorissa?

Saitko ajanvarauksen mielestäsi mahdollisimman nopeasti?

Onko sinulla haasteena asiointinissa? sähköiset palvelut, suomen kieli, ajanvaraus, tieto palveluista

5. Satakunnan Hyvinvointialue (sosiaali- ja terveystalvet)

1. Kuinka hyvin tiedät, mistä saat tarpeen tullen sosiaalipalveluita?
2. Jos sinulla on oma sosiaalityöntekijä, oletko ollut tyytyväinen saamaasi palveluun?
3. Saitko ajanvarauksen mielestäsi tarpeeksi nopeasti?
4. Minkälaista apua toivot saavasi sosiaalipalveluista?
5. Osaatko varata itse ajan lääkäriin?

Jos et osaa, kuka sinua auttaa?

LIITE 2: AVOIMET KYSYMYKSET JA VASTAUKSET NIIHIN

Kirjalliset vastaukset

3. Mitä vapaa-ajan mahdollisuuksia haluaisit lisää kotipaikkakunnallesi?

Lisää ulkokuntosaleja

Ilmaiset jääkiekkopelit katsottavaksi

Enemmän festivaaleja ja konsertteja olisi hyvä olla

Enemmän kulttuuri-vaihtoehtoja (näytöksiä, konsertteja jne)

Haluan lisää nuorisohankkeita ja nuorisotiloja

Tasa-arvo, sananvapaus

Katujen siistiminen

Haluaisin venäjänkielisen autokoulun.

Pyöräretkiä

Konsertteja

Kursseja

Erilaisia konsertteja

Retkiä, kommunikointia suomalaisten kanssa

Vapaa-ajan toimintaa lasten kanssa

Matka

Kaikkea mahdollista

Harrastuskerho, jossa tehdään käsitöitä

Piirtämiseen ja kuvaamataiteeseen liittyvä kurssi

Meillä ei ole tarpeeksi suomen ja englannin kielen kurssia, liikuntaa(urheilua), maalausta ja harrastuksia

ei ole

Pidän todella pianon soittamisesta. Jos pianotunnit ovat ilmaisia, menen tunneille, koska pidän siitä todella.

Tykkään hyödyntää mahdollisuuksia ja saada lisää tietoa, mutta koska olen juuri tullut tänne, minulla ei ole ketään joka neuvoisi tai antaisi lisää tietoa.

Haluaisin mennä uimaan, mutta ei ole uimapaikkaa naisille.

5. Mitä sinä tykkäät tehdä vapaa-ajalla

Olla kavereiden kanssa

Uida vauvan kanssa

Opiskelen ajamista, puutarhanhoitoa, suomen kieltä

Luen, pelaan biljardia, kuuntelen musiikkia, käyn salilla, kävelen, käyn uusissa paikoissa

Käydä museoissa

Juoda alkoholia ja nukkua niin pitkään kuin mahdollista

Kalastusta

Tykkään viettää mukavaa aikaa perheeni kanssa

Kävellä lapseni kanssa

Pidän leipomisesta

Ajaa pyörällä ja kävellä

Laulaa, lukea

Lukea

Opiskella uutta ja tehdä käsitöitä

Matkailla ja tanssia

Tehdä kävelylenkkejä, myös metsään. Pyöräillä, lasten kanssa ja ilman. Pelata lautapelejä.

Soittaa kitaraa, lukea

Pelata jalkapalloa

Suunnitella ja hoitaa puutarhaa

Restauroin ja maalaan huonekaluja, urheilla, käydä historiallisissa paikoissa, tutustua Suomeen ja

joogata

Lukea ja ajaa polkupyörällä

Suomen ja englannin kurssia, liikunta (urheilu) ja maalausta

Suomen kielen kurssi, urheilu ja maalaus

Rakastan musiikkia ja ruoanlaittoa!

Haluan mennä ystävien tai perheen kanssa johonkin mielenkiintoisiin ja kau-
niin paikkoihin.

Haluan matkustaa perheeni kanssa

Tykkään kävelyistä, käydä ostoksilla ja leikkipuistossa lasten kanssa

9. Jos olet niin mihin (liittyy edelliseen kysymykseen)

Pelaan jalkapalloa

Spr-iltoihin

Musiikkikurssi Kaarisillan koululla kotoutumiskoulutuksen opiskelijoille.

Työskentelin punaiselle ristille.

Kuljetin tomaatteja vanhainkotiin, kun työskentelin kasvihuoneessa.

Yleisurheilu

Olen osallistunut erilaisiin tapahtumiin. Olen tehnyt kansallisruokaa.

Aktiviteetit maahanmuuttajille